

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIII nr. 657

vineri 20 aprilie 1962

8 pagini 25 bani

Urmăm învățătura marelui Lenin

La 22 aprilie se împlinesc 92 de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin, marele dascăl al proletariatului, întemeietorul Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și al primului stat socialist din lume. Intreaga viață a lui Lenin, activitatea lui rodnică și plină de abnegație pe tărîm social și politic sînt un mare exemplu de slujire neabătută a cauzei clasei muncitoare, a idealurilor celor mai nobile ale omenirii.

Intre multiplele probleme cărora genialul conducător al clasei muncitoare le-a căutat și le-a găsit o strălucită rezolvare se află și acelea legate de educarea tinerei generații, de pregătirea ei pentru viață, ca o condiție absolut necesară succesului muncii de construire a societății noi.

În urmă cu ani, vizitînd încăperile vilei situate la cîțiva zeci de kilometri de Moscova în care Lenin și-a petrecut ultimii ani de viață, un coleg pedagog, privind pe îndelete biblioteca personală a marelui conducător al primului stat socialist din lume, observa mulțimea lucrărilor legate de problemele educației tinerei generații.

Îmi amintesc acest moment parcurgînd impunătoarea culegere de articole și cuvîntări ale lui Vladimir Ilici Lenin despre învățămîntul public — compendiu al concepțiilor sale în problemele culturii, ale învățămîntului și ale educației comuniste, concepții care constituie baza pedagogiei sovietice. Articolele și cuvîntările lui Vladimir Ilici Lenin în pro-

blemele revoluției culturale și ale educației comuniste ale tineretului constituie de decenii, pentru Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, o stea călăuzitoare în lupta pentru dezvoltarea învățămîntului sovietic, pentru educarea tinerei generații de constructori ai comunismului.

În „Proiectul de rezoluție cu privire la atitudinea față de tineret studios”, prezentat la Congresul al II-lea al P.M.S.D.R., în celebrul articol „Socialismul și religia”, publicat în anul 1905 în „Novaia Jizn”, în articolul „Compoziția națională a elevilor în școala rusă”, publicat în 1913 în „Proletarskaia Pravda” sau în altă de cunoscuta cuvîntare „Sarcinile învățătorului” rostită la al III-lea Congres general al Uniunii Tineretului Comunist din Rusia, ca și în multe alte zeci de articole și cuvîntări din diverse etape ale activității lui Lenin găsim o imensă bogăție de idei despre educație, instrucție, despre școala comunistă, despre rolul și sarcinile învățătorului în construcția socialistă.

Relevînd sarcinile tineretului în bătălia pentru făurirea unei vieți noi, Lenin arăta în permanență necesitatea ca tinăra generație să acorde întreaga atenție învățăturii, însușirii celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii absolut necesare constructorului unei lumi noi.

În același timp Lenin sublinia că nu orice mod de a învăța te ajută să te formezi ca adevărat comunist. Cunoașterea din carte a comunismului, cunoașterea lui din broșurile și operele comu-

niste nu are absolut nici o valoare fără muncă, fără participarea activă la lupta poporului muncitor, căci o asemenea cunoaștere menține vechea ruptură dintre teorie și practică caracteristică societății capitaliste. O asemenea pregătire este unilaterală, neconformă cu necesitățile vieții noi care are nevoie de oameni multilateral dezvoltați, de oameni îndemînați, pricepuți în activitatea direct productivă, înarmați cu deprinderi de muncă și cu temeinice cunoștințe teoretice.

Așa dar, învățămîntul poate fi util cauzei comunismului, poate pregăti constructori ai noii societăți numai în măsura în care este legat de lupta pentru înlăturarea orînduirii bazate pe exploatare, de lupta pentru comunism, de viață și de munca direct productivă. Numai prin această imbinare dintre muncă și învățătură, școala poate fi utilă măreței bătălii pentru făurirea secolurilor visuri de fericire ale popoarelor.

Această idee a necesității continuei legături dintre școală și practică, a necesității de a lega permanent învățătura cu munca direct productivă, străbate ca un fir roșu cele mai importante dintre articolele și cuvîntările lui V. I. Lenin în legătură cu problemele școlii. Încă în articolul „La ce se gîndesc miniștrii noștri”, elaborat la sfîrșitul anului 1897, Lenin scria: „nu-ți poți închipui un ideal de societate viitoare fără imbinarea învățămîntului cu munca produc-

I. SAVA

(Continuare în pag. 2)

Montarea unui separator triazic în cadrul construcției de specialitate în atelierul-școală al Centrului școlar de construcții din București

In întîmpinarea zilei de 1 Mai

În aceste zile din preajma marii sărbători a oamenilor muncii din întreaga lume, cadrele didactice și elevii, alături de toți oamenii muncii din țara noastră, își sporesc eforturile pentru a obține rezultate mereu mai bune în activitatea lor. Eforturile principale sînt îndreptate mai ales spre ridicarea nivelului la învățătură, spre asigurarea încheierii cu succes a anului școlar. O mare atenție acordă școlile tot mai bune desfășurării a muncii practice a elevilor, ca și antrenării lor în acțiuni patriotice.

Cititorii gazetei noastre au trimis redacției numeroase scrisori în care vorbesc despre munca însuflețită a învățătorilor și profesorilor în întîmpinarea zilei de 1 Mai.

La Școala de 8 ani nr. 8 din Iași, de pildă, s-au luat de curînd o serie de măsuri menite să asigure consolidarea cunoștințelor tuturor elevilor. S-au prevăzut, astfel, măsuri privind imbu-

nătățirea predării lecțiilor prin folosirea mai judicioasă a materialului didactic, prin organizarea mai bună a momentului fixării etc. Cadrele didactice întăresc legătura lor cu organizația de tineret și cu părinții elevilor. Pe această linie școala a organizat de curînd o ședință cu părinții, unde s-a discutat despre modul în care ei pot ajuta pe copiii lor să obțină rezultate tot mai bune la învățătură. (De la Constantin Căruțașu, Huși).

Elevii Centrului școlar de construcții din București lucrează cu mult avînt pe șantierul școlii lor. Aici s-au înălțat în scurtă vreme un nou corp de clădire cu opt săli de clasă, sală de lectură și cabinete școlare, patru ateliere spațioase și un grup social cuprînzînd un internat pentru 240 de elevi.

În noul corp al școlii, înălțat acum complet, elevii zugeră lucrarea cu spor la tencuiri interioare. Ei și-au luat angajamentul să termine această lucrare pînă la 1 Mai.

Prin munca lor viitorii constructori au adus pînă în prezent Trustului de construcții care tencuiește școala economii de mii de lei. (De la ing. Mihai Tudose, București).

Lucrînd alături de harnicii colectivști pe ogoarele gospodăriei agricole colective „N. Bălcescu”, elevii Școlii medii din comuna Bolintinul din Vale aplică în practică cele acumulate la lecțiile de cunoștințe agricole, științe naturale, chimie. Sub îndrumarea profesorilor, a inginerului agronom și a tehnicienilor din gospodărie elevii iau parte activă la muncile agricole din acest sezon: stropiri de primăvară împotriva dăunătorilor, însămînțări, precum și o serie de activități în ferma gospodăriei (de la P. Ion, Bolintinul din Vale).

(Continuare în pag. 5)

Orientarea profesională

Fiecare părinte, gîndindu-se la fericirea copiilor săi, fiecare profesor, gîndindu-se la ziua de miine a elevilor pe care îi instruieste și educă își pun firesc întrebarea „ce vor deveni aceștia în viață, care va fi aportul pe care îl vor aduce societății?”.

Întrebarea cere un răspuns fundamentat pe o bună cunoaștere a capacităților elevilor. Ea și-l află pe măsură ce copilul înaintează în vîrstă, pe măsură ce părinții și profesorii îi cunosc posibilitățile, înclinațiile, pe măsură ce îl ajută să-și formeze și să-și dezvolte aptitudinile.

Datorită însă faptului că unii profesori și diriginți nu acordă acestei probleme toată atenția cuvenită, mai sînt elevi care se văd nevoiți să decidă singuri, sau consultîndu-se doar cu colegii, spre ce profesioni să se îndrepte.

Or, problema orientării profesionale a elevilor, pentru ca la absolvirea școlii să se îndrepte spre profesiunea cea mai potrivită, nu este o simplă problemă personală, care îi privește numai pe tinerii respectivi, ci este în primul rînd o problemă de interes general, care prezintă o importanță deosebită pentru întreaga societate, pentru stat.

Și în regimul burghez-moșieresc statul se ocupa de orientarea profesională — bineînțeles de pe pozițiile claselor avute, în interesul acestor clase și pentru a asigura menținerea și întărirea exploatarei. Călea spre anumite profesii era deschisă numai

fiilor celor avuți; pentru fiii oamenilor muncii se rezervau însă, cu ajutorul numeroaselor bariere ce li se puneau în cale, doar profesiunile în care erau sortiți să fie victime ale exploatarei.

În țara noastră, în care astăzi se desăvîrșește construirea socialismului, lucrurile s-au schimbat fundamental și în această direcție la fel ca în toate direcțiile vieții economice, social-politice și culturale. Căile spre oricare profesiune sînt deopotrîvă deschise tuturor fiilor celor ce muncesc. Au dispărut, totodată, deosebiriile dintre profesiunile considerate în trecut „superioare” și cele considerate „inferioare”, toate profesiunile fiind la fel de utile societății dacă ele contribuie la ridicarea bunăstării poporului și la înlăturarea țelului marelui omenirii — comunismul.

După cum se știe, unul din principiile de bază ale orînduirii comuniste, chiar din prima sa fază, cere ca fiecare membru al societății să slujească societatea după capacitățile sale. Justa orientare profesională a tinerilor ce ies de pe băncile școlii constituie tocmai primul pas spre înlăturarea acestui principiu.

Pentru a da societății tot ceea ce poate, orice membru al ei trebuie să aibă posibilitatea de a-și valorifica la maximum capacitățile sale. De aceea, cunoașterea posibilităților fiecărui copil încă din primii ani de școală, formarea, dezvoltarea și consolidarea capacităților lui de-a lungul ani-

lor de școlaritate, ca și formarea deprinderilor de utilizare a acestor capacități și orientarea spre acea profesiune în care ele să poată fi valorificate la maximum constituie una din sarcinile cele mai importante ale școlii. Reiese clar de aici că orientarea profesională a tineretului școlar nu poate fi socotită drept o sarcină de moment, care se pune numai în pragul absolvirii școlii, ci cuprinde întreaga perioadă a anilor de școală.

Greșesc deci profund acei profesori care lasă problema orientării profesionale a elevilor lor exclusiv pentru ultima etapă a școlii, după cum procedează greșit și cei care lasă rezolvarea acestei probleme numai pe seama părinților, deoarece aceștia nu dispun de posibilitățile pe care le are școala pentru a cunoaște în adîncime capacitățile copiilor și a îndruma în mod organizat dezvoltarea lor.

Fără a neglija în nici un fel munca de orientare profesională a elevilor din celelalte clase, profesorii și îndeosebi diriginții claselor a VII-a și a XI-a trebuie să acorde acum o atenție mai mare elevilor acestor clase. În momentul acesta, cînd sînt chemați să spună un cuvînt hotărîtor pentru viitorul elevilor lor, ei au datoria să verifice încă o dată, printr-o observare mai atentă, colaborînd strîns cu organizațiile de tineret, părerile, concluziile formate de-a lungul anilor.

O muncă pe care o îndrăgesc

E greu să nu îndrăgești munca de instructor de pionieri — muncă minunată care ajută la formarea oamenilor noi, constituind cel mai de preț sprijin în activitatea instructiv-educativă.

Iată de pildă, anul acesta, împreună cu cadrele didactice și activul pionieresc, am hotărât să urmărim cu deosebire formarea la elevi a unei atitudini conștiente față de învățatură, socotind aceasta ca o verigă principală în pregătirea lor pentru viață. În acest scop am folosit numeroase acțiuni care cuprindeau sfere diverse. Făcând acum un bilanț sumar al activității noastre, pot afirma că cele mai multe roade le-au dat acțiunile menite să contribuie la educarea politică a elevilor.

Prin formele de activitate din ce în ce mai interesante pe care le folosim, organizația de pionieri din școală își aduce contribuția la educarea comunistă a copiilor. Pionierii din unitatea noastră discută în cadrul detașamentelor probleme ce se ivesc în școală, îi ajută pe pionierii și școlarii mai slabi la învățatură.

Sub îndrumarea organizației de partid din comună și cu ajutorul cadrelor didactice, am reușit să folosim în detașamentele de pionieri forme de activitate potrivite vârstei copiilor pentru ca activitatea să fie cât mai atractivă, am folosit întotdeauna activul pionieresc precum și inițiativa și propunerile copiilor, i-am lăsat pe ei să organizeze diversele activități, iar „noi” i-am ajutat.

Colectivul de instructori din școală explică copiilor, pe înțelesul lor, cele mai importante evenimente politice interne și internaționale, realizările regimului democrat-popular. În acest scop se organizează în adunări de grupă, de detașament, convorbiri legate de diferite evenimente interne și internaționale. De asemenea, îi ajutăm pe copii să cunoască trecutul de luptă al partidului. Organizăm adunări în care sînt invitați activiști

de partid. Ei vorbesc copiilor despre trecutul de luptă al partidului, despre lupta oamenilor muncii, conduși de partid, pe drumul desăvîșirii construcției socialiste. De obicei, aceste adunări sînt urmate de programe artistice, de poezii și cîntece despre patrie și partid.

Pentru a-i ajuta pe copii să cunoască viața și realizările patriei noastre am organizat numeroase adunări. Astfel, adunările pionierești „Înfloréște țara mea”, „Călătorie imaginară pe harta raionului” s-au bucurat de mult succes. Curînd după aceste adunări o pionieră a venit cu propunerea să organizăm adunarea pionierească intitulată „Călătorie pe harta comunei noastre”. La această adunare am invitat un colectiv bătîn. El a vorbit copiilor despre trecutul satului nostru, arătînd cum era acesta pe vremea cînd el era tînăr. Bătînul a povestit copiilor că pămîntul care astăzi aparține colectivei, în trecut era proprietatea unui moșier. Astăzi, pe fosta moșie sînt zeci de case noi, avem o gospodărie agricolă colectivă, 3 școli. Copiii noștri se mindresc cu satul lor.

Tot în vederea cunoașterii raionului nostru am vizitat cu pionierii fabrica de rulmenți din Birlad, fabrica de confecții, Muzeul „Vasile Pirvan” și alte obiective.

Educația copiilor prin muncă a constituit o preocupare permanentă a noastră. Ea a contribuit la dezvoltarea respectului copiilor față de muncă și față de cei ce muncesc, i-a făcut să devie mai conștienți de însemnătatea pe care o are îndeplinirea îndatoririlor școlare, mai disciplinați. Copiii au participat cu mult entuziasm la amenajarea școlii, la recoltatul porumbului de la gospodăria agricolă colectivă din satul nostru, la plantarea unui teren de zece hectare cu pomi fructiferi și puiți de salcîm și la alte munci obștești.

În atenția organizației de pionieri a stat mereu sarcina dez-

voltării multilaterale a copiilor. Șezătorile pe care le-am organizat au făcut cunoscute copiilor cele mai valoroase opere ale scriitorilor noștri. Anul acesta șezătorile au fost închinare unor scriitori mult îndrăgiți de copii — Ion Creangă și Mihail Sadoveanu.

Instructorii se preocupă pentru ca în adunări, în excursii copii să învețe cîntece și jocuri pionierești, care contribuie ca viața unității să fie voie bună, cîntec și joc, atît de potrivite muncii noastre pionierești.

La noi au devenit tradiționale concursurile „Cel mai bun cîntăreț”, „Cel mai bun dansator” etc. La concursul „Cel mai bun cîntăreț” am descoperit cîțiva copii talentați care s-au prezentat la faza raională a concursului cultural-artistice al pionierilor și școlarilor, fiind selecționați și pentru faza regională.

Desigur, se pune întrebarea firească: Care este efectul activității noastre pionierești? Răspunsul l-ar putea da oricine ar vizita școala noastră, ar asista la lecții, la adunările de detașament ori de grupă, la activitățile obștești ori ar face o simplă lectură a gazetelor de perete. Pentru majoritatea copiilor învățătura nu este o problemă personală, ci este socotită ca o sarcină obștească, ca o datorie patriotică. Aceasta se observă din felul cum se ajută între ei de felul cum țin la prestigiul clasei și al școlii lor. În rîndul pionierilor și școlarilor domnește o atitudine combativă, deschisă, de ajutor reciproc.

Desigur cele spuse aici sînt doar cîteva crîmpeie din activitatea noastră. N-aș vrea să se creadă nici că totul la noi este în perfectă ordine, că nu mai avem nimic de făcut. Mai trebuie să luptăm de exemplu împotriva mediocrității la învățatură. Dacă în comparație cu anii trecuți numărul elevilor corijenți a scăzut simțitor, mai sînt încă destui elevi care trec clasa la limită. Dar folosind opinia sănătoasă care domnește în rîndul pionierilor și școlarilor, sprijinind îndeaproape munca învățătorilor și profesorilor, care nu-și precupețesc eforturile, sîntem convinși că în curînd toți elevii școlii vor învăța bine și foarte bine.

ELENA DUMITRICA
instructoare superioară de pionieri la Școala de 8 ani din comuna Perieni, raionul Birlad

Un mic plan alcătuit în minte,

Primirea distincției pionierești — o sărbătoare pentru fiecare pionier din patria noastră.

Urmăm învățătura marelui Lenin

(Urmare din pag. 1)

vă a tinerei generații: nici învățămîntul și studiile fără munca productivă, nici munca productivă fără învățămînt și studii făcute paralel n-ar putea fi ridicată la înălțimea cerută de nivelul actual al tehnicii și al științelor.

De o mare însemnătate sînt de asemenea, însemnările făcute pe marginea tezelor Nadejdei Krupskaja despre învățămîntul politehnic. În aceste însemnări scrise în 1920, Lenin a dat pedagogilor sovietici indicații concrete cu privire la felul în care trebuie înțeles învățămîntul politehnic și la ceea ce trebuie făcut practic din acest punct de vedere într-o primă etapă a construcției socialiste. Astfel, Lenin arăta necesitatea de a se trece la acel învățămînt care oferă elevilor bazele teoretice pentru înțelegerea principiilor producției moderne și deprinderi de muncă la nivelul producției moderne, la un sistem de învățămînt care să lege strîns școala de viață, să îmbine învățătura cu munca practică a elevilor în producție.

V. I. Lenin arăta necesitatea ca în școala medie, pe lîngă înarmarea elevilor cu cunoștințe de cultură generală (bazele științelor), și de educarea lor ideologică, să li se formeze și un orizont politehnic, ca ei să-și însușească „bazele (elementele) învățămîntului politehnic”. Această teză a lui Lenin privind formarea unui om multilateral dezvoltat presupunea însă nu numai introducerea unor sporadice activități practice în școală. Problema era mult mai profundă, căci legătura dintre școală și practică reclama amplă antrenare a tineretului în munca productivă folositoare societății și, în același timp, crearea tuturor posibilităților pentru ca masele de milioane de tineri din fabrici, de pe ogoare să-și poală continua, muncind, învățătura. Acest lucru, care nu a fost posibil în orînduirea capitalistă, a devenit o necesitate imediată în condițiile victoriei luptei clasei muncitoare, în condițiile construcției socialiste. În ciuda marilor greutăți prin care trecea tînărul stat sovietic în primii ani ce au urmat Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, Partidul Comunist al Uniunii Sovietice a acordat tot

învățămîntului pe linia mărețelor idei ale lui Vladimir Ilici Lenin. Marile succese obținute de-a lungul anilor de către școala sovietică în pregătirea uriașelor detașamente de cadre care au construit mărețea orînduire socialistă sînt rodul traducerii în viață a genialelor idei ale lui Vladimir Ilici Lenin.

În istoria școlii sovietice o importanță cu totul deosebită au „Tezele Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și ale Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. cu privire la întărirea legăturii școlii cu viața și întărirea continuă a sistemului învățămîntului public”, teze care reprezintă o aplicare strălucită, la condițiile construirii desășurate a comunismului, a învățării leniniste cu privire la îmbinarea învățămîntului cu munca productivă și cu privire la învățămîntul politehnic. „Sistemul învățămîntului public este organizat în așa fel — se spune în Programul Partidului Comunist al Uniunii Sovietice — ca instrucția și educația tinerei generații să fie strîns legate de viață, de munca în producție, astfel ca populația adultă să poată îmbina munca în sfera producției cu continuarea învățămîntului profesional și a studiilor, potrivit înclinațiilor personale și nevoilor societății. Învățămîntul public întemeiat pe aceste principii va contribui la formarea membrilor multilateral dezvoltăți ai societății comuniste, la rezolvarea uneia dintre cele mai importante probleme sociale — înlăturarea deosebirilor esențiale dintre munca intelectuală și cea fizică”.

În Republica Populară Romînă, în anii regimului de democrație populară școala a cunoscut prefaceri radicale, partidul nostru călăuzindu-se în întreaga sa politică școlară după învățătura marxist-leninistă cu privire la instrucție și educație, în care găsește un tezaur neprețuit de idei și experiență verificate de-a lungul întregii practici de construire a socialismului și comunismului în U.R.S.S. Traducînd în viață învățătura leninistă cu privire la școală și educație, cadrele noastre didactice muncesc cu elan, sub conducerea partidului, pentru a crește oameni de înaltă cultură, oameni care-și dăruiesc toate forțele măreței bătălii pentru continua in-

Legătură strînsă

După alegerea noului activ pionieresc, în unitatea noastră s-au ținut cu regularitate instruirii lunare cu activitatea de detașament și de grupă. În cadrul activităților educative am eăutat să învățăm cu activul pionieresc jocuri pionierești, precum și cîntece despre patrie și partid, care au fost apoi învățate cu toți pionierii.

În activitatea care se desfășoară în unitatea noastră există o strînsă legătură între activul pionieresc, instructorii și cadrele didactice.

În centrul atenției noastre a fost lupta pentru obținerea notelor bune, lupta împotriva mediocrității. Am înființat grupe de întrajutorare, care au avut un rol însemnat în ridicarea nivelului la învățatură al elevilor. Pentru stimularea elevilor buni la învățatură am introdus poșta detașamentului. În fiecare săptămînă, celor mai buni elevi le-am trimis felicitări. Aceste felicitări i-au stimulat pe copii. Elevii slabi s-au străduit să învețe și ei bine. Pentru elevii slabi la învățatură am cerut, prin scrisori, ajutorul părinților. Prin aceste metode am reușit să obținem rezultate frumoase. La sfîrșitul acestui trimestru, din 444 de elevi, numai 2 au rămas corijenți. Pentru a-i ajuta pe copii să-și petreacă în mod plăcut și educativ timpul liber, unitatea de pionieri din școala noastră, în colaborare cu direcțiunea școlii a organizat vizite la G.A.C. și G.A.S., excursii la București, Doftana, Sinaia. Aceste vizite și

excursii au avut ca scop cunoașterea realizărilor și frumuseților patriei noastre.

Un rol important în educarea copiilor l-au avut și adunările pionierești. S-au ținut adunări intitulate: „Orașe noi pe harta țării”, „Mulțumim din inimă partidului” etc. În clasa a VII-a am organizat adunări intitulate: „Ce să fiu?”. Aceste adunări au avut o influență pozitivă asupra elevilor: 19 elevi din clasa a VII-a sînt hotărîți ca după terminarea anului școlar să lucreze în agricultură.

De asemenea, am căutat să dezvoltăm la elevii dragostea față de avutul obștesc. În toamnă, elevii școlii noastre au recoltat porumb de pe o suprafață de 35 ha. De asemenea, elevii au participat, după puterile lor, la construirea unei clase de curs. Prin vizitele efectuate la G.A.C. și G.A.S. am dezvoltat la elevii dragostea pentru sectorul zootehnic. Cu sprijinul G.A.C., pionierii din unitatea noastră vor lua în grijă doi stupi de albine.

Dar în această privință noi trebuie și putem să facem mai mult. Comitetul raional U.T.M. să îndrume organizațiile U.T.M. din G.A.C.-uri și G.A.S.-uri să trimită mai des la unitățile de pionieri de la sate tineri frunțași din sectorul zootehnic care să le vorbească pionierilor și școlarilor despre frumusețea meseriei de îngrijitor de animale. Fără îndoială că astfel de întîlniri vor contribui ca tot mai mulți absolvenți ai școlii de 8 ani să se îndrepte spre școlile care pregătesc cadre pentru agricultură.

ELENA BRETOIU
instructoare superioară de pionieri la Școala de 8 ani din comuna Vieru,

Cele spuse în articolele publicate în rubrica de față reprezintă cuvintele rostite de instructorii superioare de pionieri Elena Dumitrică și Elena Bretoiu la sedința plenară largită a C.C. al U.T.M.

In ajutorul cunoașterii elevilor

Cunoașterea particularităților psihice ale elevilor este o necesitate izvorâtă din însuși procesul educației comuniste.

Scopul educației comuniste, determinat de cerințele dezvoltării societății, impune un program unitar în vederea formării omului nou, constructor activ și conștient al socialismului și comunismului, cu o factură psihologică cerută de morala comunistă. Cum însă oamenii sînt foarte diferențiați, în funcție de marea varietate funcțională a activității nervoase superioare, de experiența de viață acumulată etc., pentru realizarea unui profil psihologic corespunzător omului comunist nu este suficient să cunoaștem numai particularitățile psihice generale, caracteristice unei anumite etape în dezvoltarea personalității copiilor, ci este necesar a cunoaște și ceea ce diferențiază un copil de alt copil de aceeași vîrstă — adică particularitățile sale individuale și, ca atare, în cadrul tratării generale în procesul educației să știm să luăm în considerare și particularitățile individuale ale fiecărui copil. Numai o asemenea rezolvare a raportului dintre general și particular asigură eficiența educației, deoarece numai cunoscînd legile generale de dezvoltare a psihicului copilului, precum și particularitățile sale individuale, vom ști să acționăm în cunoștință de cauză în vederea formării celor mai caracteristice trăsături de caracter cerute de viață, de societatea noastră.

Educarea tinerei generații — fiind seama de principiul tratării individuale — ne pune în față marea posibilitate de a descoperi, chiar acolo unde particularitățile negative sînt evidente, acea însușire pozitivă pe care educatorul, considerînd-o drept veriga cea mai importantă din viața copilului, o va putea dezvolta la maximum, în defavoarea particularităților negative, care vor păli treptat, pînă la stîngere.

Am putea spune, într-un mod alegoric, că stăpînirea legității dezvoltării psihice a copilului, ca și cunoașterea a ceea ce este propriu, individual, ne dă posibilitatea de „a asculta” ritmul dezvoltării psihice proprii fiecărui dintre copiii care ne sînt încredințați spre a-i educa. Putem sesiza astfel momentul în care, în viața lui psihică, în ritmul normal al dezvoltării sale, se produce o deviere. O incetinire sau o stagnare și, în consecință, putem acționa pentru preîntîmpinarea ei sau, dacă s-a declanșat, pentru oprirea evoluției sale și revenirea la viața funcțională normală, așa cum, pe un plan cu totul deosebit, un inginer specialist, ascultînd mersul agregatului pe care-l conduce, va putea spune cu toată precizia unde începe defecțiunea numai pe baza unui sunet difuz în mersul normal al agregatului, pe care mulți nu-l vor putea intercepta sau diferenția și, mai mult decît atît, el va putea indica ce trebuie făcut de urgență pentru a preîntîmpina oprirea agregatului.

Vorbînd la cel de al XXII-lea Congres al P.C.U.S. despre educația comunistă și dezvoltarea multilaterală a personalităților, tovarășul N. S. Hrușciov spunea: „Dacă tinerii puietii de pomi fructiferi sînt vătămăți într-o măsură oarecare, cîtă muncă trebuie să cheltuim pentru a-i salva și a-i îndrepta; dar nici aceasta nu

reușește întotdeauna. Așa se întîmplă și cu oamenii din tinăra generație”.

Marea majoritate a cadrelor didactice din țara noastră au înțeles acest mare adevăr și în munca lor depun eforturi susținute în vederea educării omului nou, multilateral dezvoltat. Ei au conștiința clară că acest deziderat poate fi atins numai dacă se acționează în cunoștință de cauză, prin studierea particularităților psihice ale elevilor, pentru a se putea preveni, frîna și stinge unele particularități negative din comportamentul lor.

Pentru aceasta se cere orientarea activității educative după ultimele cerințe ale pedagogiei și psihologiei științifice și o muncă perseverentă din care să nu lipsească pasiunea și abnegația.

În felul acesta a muncit o învățătoare de la Școala nr. 124 din Capitală care a primit să introducă în colectivul clasei I. pe care o conducea, un copil condamnat ca „needucabil” de fostul institut de igienă mentală. Pornind de la tezele pavlovismului, învățătoarea s-a străduit să aplice principiile psihologiei noi, și-a mobilizat toate forțele fizice și intelectuale și a reușit să-l facă pe copilul respectiv să se adapteze unei munci organizate, să devină chiar pionier în clasa a IV-a, cu toate devierile pe care le prezenta în activitatea nervoasă superioară în momentul introducerii lui în colectiv.

Nu trebuie să scăpăm din vedere faptul că tratarea individuală are importanță nu numai pentru a frîna abaterile sau devierile din viața psihică a unor copii ce prezintă probleme sub raport pedagogic, ci trebuie privită ca un principiu general, ce se aplică întregului colectiv de elevi.

Într-o anchetă întreprinsă de noi, am auzit un învățător afirmînd: „Dacă în munca noastră am ține seama numai de marea varietate sub care se prezintă elevii în ceea ce privește sensibilitatea (emotivitatea) lor, sau numai de capacitatea diferențiată a receptivității lor, și încă ar fi suficient pentru a justifica necesitatea tratării individuale a copiilor în procesul instrucției și educației”.

Prin ancheta întreprinsă am ajuns la concluzia că un mare număr de învățători și profesori sînt preocupați de această problemă importantă. Dar tot această anchetă ne-a demonstrat că bunele intenții sînt uneori frînate de faptul că nu toate cadrele didactice știu cum trebuie realizată în practică tratarea individuală.

Avînd în vedere rolul și importanța problemei, considerăm că este cazul să reamintim pe această cale, într-un mod concentrat (spațiul nepermițînd o tratare analitică de amănunt), unele păreri cu privire la metodele care pot fi folosite de profesori pentru cunoașterea particularităților psihice ale elevilor și la completarea fișei de caracterizare psihopedagogică.

Metodele de cercetare psihologică care pot fi aplicate de învățători și profesori sînt următoarele: observația, analiza psihologică a produselor activității copiilor, experimentul psihopedagogic și convorbirea.

Observația — ca metodă de cercetare — nu trebuie înțeleasă

în sensul ei restrîns, ci efectuată ca o urmărire sistematică și perseverentă a reacțiilor copiilor — fie verbale, fie motorii — în toate împrejurările, în scopul relevării diferitelor aspecte ale vieții lor psihice. Observația oferă mari posibilități pentru obținerea datelor necesare caracterizării psiho-pedagogice a elevilor.

Unde observăm copilul? Il vom observa, pe cît este posibil, în toate formele de activitate: la școală — în procesul de învățămînt, în recreație, în sala de lucrări practice, pe terenul școlar — pe stradă, acasă, la competiții sportive, la teatru, cinematograful etc.

Ce anume observăm? Chiar din definiția dată mai sus reiese că observăm atît reacțiile verbale ale copilului, cît și cele mai diverse reacții motorii. Vom înregistra astfel în caietul de observație răspunsuri la lecții, manifestările verbale în timpul jocului și în toate celelalte activități, faptele de conduită în toate împrejurările de viață — în relațiile cu societatea, cu colectivul din care face parte, în atitudinea față de muncă în general și în munca de învățură în special — și chiar în felul de a se manifesta față de sine însuși. Fiecărei categorii de observații îi vom da o interpretare psihologică-pedagogică corespunzătoare.

În felul acesta îl cunoaștem mai bine pe elev și ca atare îl vom educa mai bine.

O cale importantă de cunoaștere a elevului este analiza psihologică a produselor activității sale. Produsele activității arată măsura dezvoltării psihicului în general și laturile sale dominante în special.

Ce anume produse ale activității vom analiza din punct de vedere psihic și pedagogic?

Vom examina lucrări scrise de control curent, tezele trimestriale, compoziții libere, desene după natură, desene din imaginație, desene tehnice, referate prezentate la cercurile științifice, obiecte executate în cadrul lucrărilor practice, rezultate obținute în munca pe terenul școlar etc. Toate acestea pot spune mult despre lumea interioară a copilului: despre modul lui de a percepe lumea, despre felul reprezentărilor lui, despre calitățile sale de înțelegere, despre imaginația sa, despre aptitudinile, interesele, trebuințele și sentimentele sale etc.

În felul acesta metoda analizei produselor activității elevilor nu numai că completează observația, dar poate furniza indicii caracteristice dezvoltării psihice a elevilor. Ea permite studierea stadiului de dezvoltare la care s-a ajuns în cadrul procesului instructiv-educativ în școală, precum și a căii specifice pe care merge această dezvoltare.

Experimentul psihopedagogic poate fi folosit de cadrele didactice ca mijloc de control al datelor obținute pe calea observației și a analizei psihologice a produselor activității elevilor. Experimentul psihopedagogic cere o mai mare specializare. Cu toate acestea nu trebuie să se renunțe la această metodă, care poate furniza date precise asupra particularităților atenției, percepției, reprezentărilor memoriale sau ale imaginației, asupra gândirii, aptitudinilor, asupra tipurilor de sistem nervos ș.a.m.d.

O importanță deosebită prezintă metoda convorbirii, deoarece prin intermediul ei putem obține date psihologice importante. Vom folosi fie discuția directă cu subiectul cercetat, fie conversația cu părinții, profesorii și alte persoane care îl cunosc. Este vorba nu de o convorbire oarecare, ci de o convorbire dirijată după un scop bine determinat, și anume scopul cercetării particularităților psihice ale elevului subiect. Ca atare profesorul își va formula în prealabil protocolul întrebărilor, în așa fel încît din răspunsuri să poată trage concluzii asupra convingerilor elevului, asupra opiniilor, preferințelor, trebuințelor și intereselor sale, asupra motivelor activității lui, asupra sentimentelor etc.

despre subiectul cercetat poate confirma sau infirma cele constatate din convorbirea directă și contribuie, de asemenea, prin corelație, la îmbogățirea datelor la care s-a ajuns pe calea celorlalte metode.

Iată un model privind felul cum s-ar putea desfășura cercetarea pe calea acestor metode:

Date biografice ale elevului: numele și pronumele, data nașterii, părinții, clasa, școala etc.

Data cercetării: 10.IV.1960.
Metoda folosită: Convorbire cu educatoarea.

Împrejurarea în care s-a făcut cercetarea: Vizită în parc.

Conținutul cercetării: Copil capricios, impulsiv, nesociabil, vrea să pună stăpînire pe cele mai frumoase jucării. Este crescut de bunica lui, mama murind cînd el avea 2 ani. Tatăl se îngrijește puțin de educația copilului. Acesta face acasă ce vrea, sub oblăduirea binevoitoare a bunicii.

Interpretarea psiho-pedagogică a cercetării: În perioada antepreșcolară, cînd apar tendințele de independență ce se exprimă prin cuvîntul „vreau”, nu i s-au elaborat frîne condiționate atît de necesare educației de viitor. Copil supraexcitabil, slabe forme ale inhibiției condiționate de diferențiere și întîrziere.

Data cercetării: 15.V.1960.
Metoda folosită: Convorbire cu bunica copilului.

Împrejurarea în care s-a făcut cercetarea: Vizită la domiciliu, prealabil începutului de an școlar.

Conținutul cercetării: Bunica relatează fapte ale copilului: la 4 ani a tras fața de masă — agățîndu-se de ea — și a spart serviciul de masă. La 5 ani a stricat aparatul de radio etc.

Interpretarea psiho-pedagogică a cercetării: Se verifică lipsa formării frînelor condiționate și a inhibiției condiționate.

Data cercetării: 1.IX.1960.
Metoda folosită: Convorbire cu tatăl copilului.

Împrejurarea în care s-a făcut cercetarea: Vizită prealabil începutului de an școlar.

Conținutul cercetării: „Sînt foarte mulțumit că încep școala — spune tatăl — în felul acesta se va stringe de pe drumuri. Eu nu am timp să mă ocup de el, bunică-sa nu are autoritate” etc. Într-o singură ocazie poate să-l liniștească și anume, atunci cînd începe să-i spună povești. De fapt, acum cunoaște multe povești și poate să le reproducă, chiar foarte încheag pentru vîrstă lui. Și mai are o plăcere deosebită pentru desenul cu creioane colorate”.

Interpretarea psiho-pedagogică a cercetării: Se verifică cele constatate anterior. Un amănunt care va fi foarte important pentru educația copilului — și anume, interesul pentru povestire și desen. Se pune întrebarea ce posibilități are să redea în imagini o povestire. Întrebarea va fi urmărîtă în viitor și ea poate lămurii mersul educației copilului.

Data cercetării: 15.IX.1960.
Metoda folosită: Observația.

Împrejurarea în care s-a făcut cercetarea: Prima zi de școală.

Conținutul cercetării: Semne de vioiciune deosebită. Se acomodează repede cu noul mediu. Pînă la serbare aleargă prin curte, trecînd repede de la o activitate la alta. În timpul serbării întoarce capul cu repeziune de la un stimul la altul. Pe la mijlocul cuvîntării directorului pleacă din cerc și se oprește pe terenul de sport.

Interpretarea psiho-pedagogică a cercetării: Semne ale temperamentului coleric.

Data cercetării: 18.IX. 1960.
Metoda folosită: Observația.

Împrejurarea în care s-a făcut cercetarea: Lecția de povestire.

Conținutul cercetării: În timpul povestirii este foarte atent. După povestire desenează cu îndemînare unele aspecte ale povestirii.

Interpretarea psiho-pedagogică a cercetării: Se confirmă cele spuse de tatăl său, și anume prezintă interes deosebit pentru desen și povestire.

Cercetarea continuă în tot timpul anului.

La sfîrșitul anului profesorul sau învățătorul va alcătui caracterizarea psiho-pedagogică pe

și în funcție de programa studiilor psihologice și pedagogice a elevului, desprînzînd trăsăturile esențiale, de bază ale personalității lui, adică ceea ce se repetă în mod constant atît din punct de vedere al trăsăturilor pozitive cît și al celor negative.

Acestui tablou psihic trebuie să-i adăugăm ceea ce se întrezărește în profilarea personalității elevului și mijloacele educative necesare frînării trăsăturilor negative și dezvoltării nelimitate a particularităților pozitive. În cazul de mai sus se vor indica mijloacele necesare frînării manifestărilor nesociale, modificării particularităților genotipice colerice pe calea educației continue a interesului pentru o activitate selectivă artistică, pentru care manifestă interes.

Pe baza acestei caracterizări se continuă în clasa a II-a acțiunea educativă asupra copilului.

Munca trebuie continuată an de an, în așa fel încît la absolvirea școlii caracterizarea să oglindească linia de dezvoltare a elevului și orientarea sa profesională. Continuitatea cercetării capătă în felul acesta o reală semnificație socială și un caracter de utilitate practică, ajutînd la integrarea cu succes a viitorului cetățean în lupta pentru comunism.

Cercetarea psihologică efectuată de învățători și profesori trebuie să se desfășoare după un plan bine orientat, cu scopuri formulate anterior și o planificare ce va fi urmărîtă cu rigurozitate.

Planul trebuie să cuprindă problemele psihologice și pedagogice cele mai importante — și anume: 1) date generale asupra elevului; 2) particularitățile proceselor psihice ale elevului în cadrul procesului de învățămînt; 3) particularitățile specifice ale comportamentului; 4) însușirile psihice caracteristice ale elevului.

La prima categorie de probleme se vor nota datele biografice ale elevului: a) data și locul nașterii și cînd a început să vorbească și să meargă; b) dacă dezvoltarea fizică corespunde vîrstei cronologice; c) de ce boli a suferit în trecut; d) ocupația părinților — domiciliul actual și starea lor materială și culturală. Dacă au preocupări pentru educarea copilului, relațiile existente între părinți, precum și între ceilalți membri ai familiei; e) dacă copilul are un regim de viață în familie; f) preocupările copilului în afara celor școlare — cercul de prieteni, ce influență exercită asupra lui etc.

În general se vor trece fapte din biografia copilului care au avut sau pot avea o anumită influență pozitivă sau negativă asupra vieții lui psihice.

La a doua categorie de probleme se vor urmări: a) particularitățile sensoriale și perceptive în cadrul procesului de învățămînt; b) procesele psihice ce fac trecerea de la cunoașterea senzorială la cunoașterea logică — reprezentările, memoria, imaginația. Se va urmări cum se manifestă în cadrul procesului de învățămînt, ce particularități deosebite prezintă această categorie de procese psihice de cunoaștere; c) gîndirea și posibilitățile de înțelegere ale elevului; d) spiritul de observație; e) stăpînirea de sine; f) sentimentele dominante ale copilului.

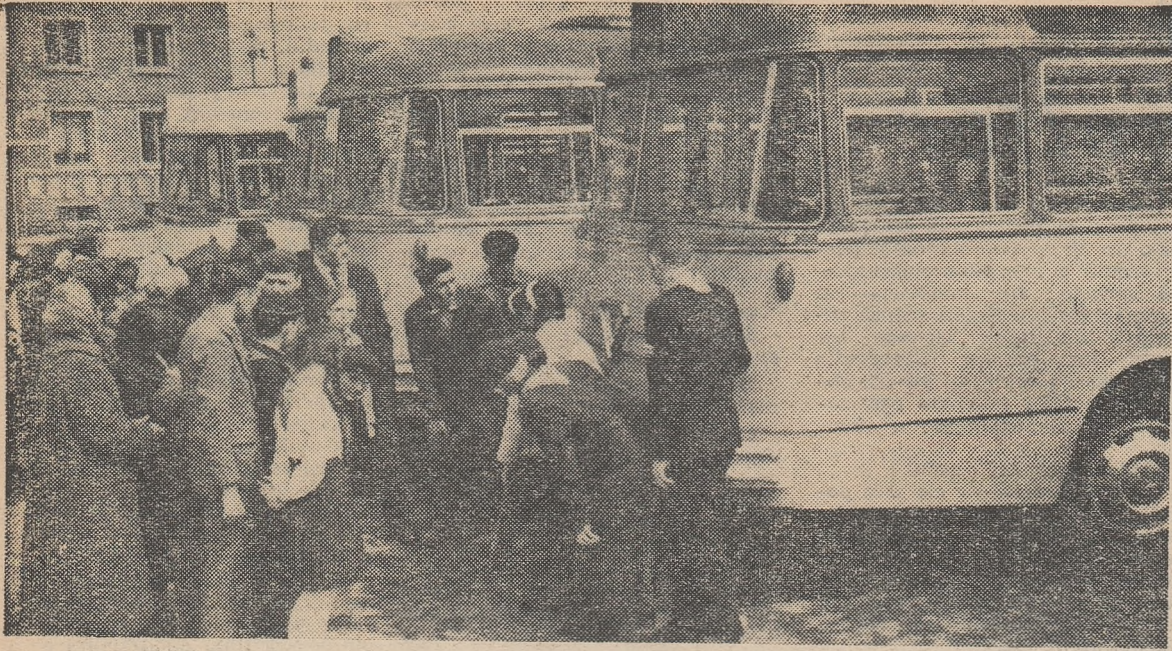
La a treia categorie de probleme se vor urmări aspectele legate de: a) atitudinea copilului față de colectivul clasei, al școlii; b) atitudinea sa față de colegii lui; c) atitudinea sa față de muncă (munca de învățură, munca în sala de lucrări practice și pe terenul școlar, munca în familie, munca obștească); d) cum își organizează munca de învățură; e) cum își organizează timpul liber; f) disciplina elevului în clasă, în școală și în afara de școală.

La a patra categorie de probleme se va urmări: a) ce trebuințe are elevul; b) ce interese manifestă; c) motivarea învățării sau a celorlalte forme de muncă; d) ce aptitudini are; e) trăsăturile temperamentale; f) ce trăsături de caracter prezintă (trăsăturile de caracter se vor studia atît în funcție de cerințele de la punctul 3) cît și în funcție de trăsăturile dominante care colorează întreaga lui activitate).

Urmărirea atentă a acestor probleme și consemnarea lor perseverentă asigură cunoașterea psihicului fiecărui copil și eficiența muncii de educare a omului nou.

Aspect de la o oră de fizică în clasa a X-a a noii școli medii din Dră-

Numeroși pionieri din București și din localitățile apropiate vizitează la fiecare sîrșit de săptămînă cele mai importante obiective din trecutul istoric și din viața economică și culturală a Capitalei. Iată un grup de pionieri vizitînd uzinele „Tudor Vladimirescu”

Pentru încheierea cu succes a anului școlar

MĂSURI EFICIENTE

La Școala medie nr. 1 din Buzău, problemele legate de încheierea anului școlar au fost discutate în ședința consiliului pedagogic încă la sfîrșitul trimestrului trecut.

Analizînd activitatea desfășurată de-a lungul trimestrului al II-lea, cadrele didactice au căutat să vadă în ce direcție rezultatele muncii au fost mai slabe și care sînt măsurile cele mai eficiente pentru ca aceste rezultate să fie îmbunătățite în ultimul trimestru al anului școlar. A reieșit că o atenție deosebită va trebui să fie acordată claselor a X-a „D”, a X-a „B” și a XI-a „E”, care rămăseseră în urmă față de celelalte clase. S-a hotărît de aceea ca directorul și directorul adjuncți să sprijine în permanență munca profesorilor care predau la aceste clase și să urmărească felul cum evoluează elevii, pentru a putea lua la timp măsurile cele mai potrivite.

Considerînd că de buna planificare și organizare a muncii didactice depind în mare măsură rezultatele cu care se va încheia anul școlar, colectivul pedagogic de la Școala medie nr. 1 din Buzău a acordat la începutul trimestrului al III-lea o mai mare grijă alcătuirii judicioase a planurilor calendaristice. Planurile au fost astfel concepute încît să dea profesorilor nu numai posibilitatea de a transmite cunoștințele noi ce urmează să fie predate în acest trimestru, ci și de a reveni asupra unor cunoștințe predate în trimestrele anterioare și în legătură cu care elevii au unele neclarități sau lacune. Fiecare plan a fost supus apoi dezbaterilor colective în ședințele comisiilor metodice pe specialități. Pe baza observațiilor făcute în aceste ședințe profesorii și-au îmbunătățit apoi planurile, care au fost înaintate conducerii școlii.

Un alt aspect pe care l-au avut în vedere profesorii de la Școala medie nr. 1 din Buzău atunci cînd au luat măsuri pentru a asigura încheierea în bune condiții a anului școlar a fost legătura cu organizația U.T.M. și cu familiile elevilor. Sprijinind munca școlii, comitetul U.T.M. a luat măsuri ca în adunările generale U.T.M. și în ședințele organizațiilor de grupă pe clasă să fie temeinic analizată situația la învățătură. Criticarea elevilor care nu dau atenția cuvenită studiului și popularizarea metodelor folosite de elevii fruntași au contribuit la mobilizarea colectivelor din fiecare clasă la o muncă susținută în vederea ridicării nivelului de cunoștințe.

La cîteva zile după ce a început trimestrul, școala a convocat o ședință la care au fost invitați în special părinții elevilor cu rezultate mai slabe la învățătură. Aici au fost discutate cauzele datorită cărora unii dintre elevi își neglijează îndatoririle școlare și nu dau răspunsuri bune la lecții și li s-au făcut părinților recomandări asupra felului cum să organizeze acasă, în preajma încheierii anu-

cum să supravegheze îndeplinirea de către aceștia a îndatoririlor lor școlare.

Desigur, rezultatele muncii dintr-o școală depind în cea mai mare parte de seriozitatea cu care muncesc profesorii. De aceea toată atenția lor este îndreptată acum spre cît mai bună pregătire și desfășurare a lecțiilor, spre folosirea celor mai eficiente metode de predare. Profesorii de matematică și de limbă română, îndeosebi cei la care s-au înregistrat rezultate mai slabe, se preocupă de utilizarea într-o mai largă măsură a exercițiilor aplicative care contribuie la fixarea și consolidarea cunoștințelor predate.

Pentru a-i aduce pe elevii rămași în urmă la nivelul colegilor lor, cadrele didactice organizează meditații. În scopul de a preveni supraîncărcarea meditațiilor se desfășoară organizat, după un orar săptămînal, numai cu elevii care au nevoie de un ajutor suplimentar. Acestora le sînt lămurite problemele pe care nu le-au înțeles la lecțiile predate anterior și la lecțiile curente, astfel încît să le fie clare toate cunoștințele studiate în cursul anului.

Unul din punctele principale cuprinse în planul de măsuri adoptat de colectivul pedagogic al Școlii nr. 1 din Buzău îl constituie intensificarea muncii de îndrumare și control. În acest scop directorul școlii, tov. Constantin Niculescu și directorul adjuncți, tov. Maria Diaconescu folosesc cu bune rezultate asistențele la lecții. Cunoșcînd

Pregătirea elevilor din clasa a XI-a

Ca și la alte școli, la Școala medie din Moinești toate eforturile cadrelor didactice sînt orientate acum spre încheierea cu succes a anului școlar. În legătură cu aceasta una dintre principalele probleme o constituie pregătirea elevilor din clasele a XI-a, care urmează să se prezinte la sfîrșitul anului școlar în fața comisiei pentru examenul de maturitate.

Majoritatea profesorilor care predau la aceste clase se străduiesc să folosească toate mijloacele pentru ca elevii să fie cît mai bine pregătiți. Profesorul de matematică Ilie Parastan, de pildă, utilizează îndeosebi metoda rezolvării de exerciții și probleme. El și-a propus să efectueze cu elevii exerciții privind capitolele „Radicali”, „Sisteme de ecuații și inecuații”, „Ecuații exponențiale și logaritmice” ș.a. Pentru recapitularea cunoștințelor predate în anii anteriori profesora de limbă română Maria Al-mășan poartă cu elevii, în orele de consultații, discuții pe teme ca „Literatura în secolele 16-17-18”, „Școala ardeleană”, „Primii noștri poeți”, „Literatura din perioada pașoptistă” etc. Din materia anului curent profesora insistă în-

din trimestrele anterioare disciplinele și clasele cărora trebuie să li se acorde mai multă atenție, ei își concentrează îndeosebi atenția spre aceste discipline și clase. După ce asistă la lecții ei fac observații și dau îndrumări concrete profesorilor pentru ca aceștia să-și îmbunătățească munca în viitor. Așa, de exemplu, după ce a asistat la o oră de chimie, ținută la clasa a IX-a „A”, directorul a atras atenția profesorului asupra faptului că a rezervat prea puțin timp comunicării noilor cunoștințe ceea ce a dăunat depliniei lor înțelegerii de către elevi. Totodată el i-a arătat că lecția respectivă — „Proprietățile fizice ale elementelor din tabloul lui Mendeleev” — i-ar fi dat posibilitatea să lege noile cunoștințe de unele cunoștințe predate anterior pe care le-ar fi putut reînprospăta astfel în memoria elevilor. De asemenea, asistînd la una din orele de dirigenție ținute la clasa a VIII-a „A”, oră în care s-a discutat despre felul cum își duc la bun sfîrșit îndatoririle de școlari elevii din clasa respectivă, tov. Constantin Niculescu a sesizat că s-au purtat discuții cu caracter general, fără referiri concrete la situația clasei respective. El i-a arătat dirigenței după oră că, mai ales în această perioadă ea ar fi trebuit să axeze discuțiile pe problemele privitoare la felul cum învață elevii, să analizeze situația la învățătură a unora dintre ei și să arate ce au de făcut pentru a o îmbunătăți pe viitor.

V. OCTAVIAN

la literatura realist-socialistă. Și profesora de economie politică și socialism științific, tov. Elena Luca, se preocupă de recapitularea cunoștințelor căpătate de elevi în clasa a X-a. Ea discută, de pildă, cu ei probleme privind modurile de producție, legile economice ale orînduirilor sociale etc. Un aspect important al muncii acestei profesoare îl constituie grija de a ajuta pe elevi să aprofundeze tezele cuprinse în documentele Congresului al III-lea al P.M.R. și Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. În acest scop ea a pregătit un bogat material didactic alcătuit din scheme, planșe, grafice.

O atenție deosebită dă utilizării materialului didactic și profesorul de științe naturale, tov. Gheorghe Grecu. El se bazează în mare parte pe acest material în recapitularea unor probleme ca „Dovezi paleontologice, embriologice, anatomice și fiziologice care stau la baza teoriei evoluționiste a lui Darwin”, „Metode folosite de Micuriu în transformarea naturii plantelor” etc.

Prof. G. IULIAN
inspector la secția
de învățămînt și cultură a

Cum sînt sprijinite în muncă tinerele cadre didactice

Printre multiplele sarcini ce revin directorului de școală este și aceea de a îndruma cu atenție și dragoste pe tinerele cadre didactice în scopul ridicării continue a măiestriei lor profesionale.

Proaspeții absolvenți, ca de altfel și cadrele didactice cu puțină vechime în învățămînt, deși dispun de o temeinică pregătire profesională, manifestă oarecare nesiguranță și aceasta, mai ales atunci cînd în activitatea lor se ivesc situații noi, neprevăzute și mai dificile pe care trebuie să le rezolve. E de datoria directorului de școală de a preînlîmpina astfel de neajunsuri printr-o muncă stăruitoare și bine orientată, pentru ca într-adevăr tinerele cadre să găsească în colectivul didactic al școlii un reazim sigur și de nădejde. În ce direcție îndrumăm tinerele cadre, prin ce mijloace realizăm îndrumarea și ce scopuri urmărim nu mi se pare lipsit de importanță și tocmai despre aceasta mi-am propus să vorbesc în rîndurile de mai jos.

La începutul acestui an școlar, în colectivul nostru didactic au venit doi tovarăși tineri. Amîndoi își începeau atunci munca didactică și se înțelege că, pe lîngă entuziasmul specific tinerilor la început de carieră, trăiau și anumite temeri incrente începutului. Mi-am propus să-i sprijin intens în predarea lecțiilor, ca și în ceea ce privește participarea la viața internă a școlii și la viața social-politică și cultural-sportivă a satului.

În cele ce urmează mă voi referi numai la primul obiectiv — sprijinul dat în predare. În vederea realizării acestui obiectiv am folosit asistențele la lecții, lecțiile deschise, popularizarea prin interesistențele a celor mai bune metode de predare ale cadrelor didactice fruntașe și cu o îndelungată experiență la catedră. De asemenea, le-am dat tinerelor cadre recomandări bibliografice pentru ridicarea nivelului lor profesional.

Am planificat cu grijă asistențele mele la orele lor, cu 3-4 zile înainte de a mă duce să asist la o lecție. M-am pregătit pentru aceste asistențe ca și cum eu aș fi fost cel care urma să le predea elevilor o lecție sau alta. Cum dispuneam de planificarea materiei pe care și-au alcătuit-o cei doi profesori, munca mea de îndrumare era mai ușor de realizat deoarece știam cu mult înainte ce lecție urmează în ziua și ora respectivă și mă puteam pregăti din timp. Astfel, în vederea asistenței la lecția de istorie „Viața oamenilor primitivi în epoca pietrei” predată în clasa a V-a, după ce am studiat atent tema, mi-am întocmit o schiță de plan a lecției. În plan am indicat și ce material didactic (existent în școală sau care eventual ar fi putut fi procurat) trebuia să însoțească lecția. După ce am asistat la oră, am făcut numeroase aprecieri asupra ei, avînd grijă să arăt totul fără menajamente, dar într-un mod stimulative. Bunăoară, i-am arătat tînărului meu coleg — printre altele — că ar fi fost necesar să ilustreze cele spuse despre uneltele de piatră cu ajutorul ciclului de planșe „Originea și evoluția omului” ș.a. În felul acesta lecția — i-am arătat eu — ar fi fost mult mai convingătoare. Prin observațiile făcute cred că am reușit să ajut pe tînărul profesor să muncească mai bine.

În general mă străduiesc să nu-mi scape nimic din lecțiile la care asist, astfel încît ajutorul pe care îl dau cadrelor tinere să fie

aflam nu de mult în clasa a V-a la o oră de limbă română, la unul din profesorii noștri tineri. Tema lecției era lectura literară a schiței „Vizită” de I. L. Caragiale. Abia după analiza schiței, după fixarea cunoștințelor, profesora s-a gândit la realizarea leturii educative a lecției, despărțind-o cu bună știință, de conținutul propriu-zis al predării. În asemenea condiții firește că, în ciuda tuturor străduințelor, discuția se desfășura anevoie. Elevii răspundeau plictisii, printr-un laconic „da” sau „nu”, așteptînd vîdit tema pentru acasă. Profesora necăjită, stăruia totuși... Cînd am discutat pe marginea orei, am întreat-o pe profesora de ce a procedat așa. Mi-a răspuns că a intenționat să scoată și mai mult în evidență aspectul educativ al lecției. I-am arătat atunci că tot mai în această despărțire arbutrăra a celor două aspecte ale unui proces unic, organic legat — procesul instructiv-educativ — constă principala greșală pe care a comis-o. Rupînd latura educativă a lecției de cea instructivă dovedea lipsă de orientare pedagogică, intrucît cele două laturi ale lecției trebuie să se realizeze concomitent în tot cursul lecției.

Tot pentru a ajuta în muncă pe tinerele cadre didactice am folosit lecțiile deschise. Pentru aceasta am luat legătura cu responsabilii comisiilor metodice pe școală și am hotărît ținerea mai multor lecții deschise la diferite discipline pentru tinerele cadre. Pregătindu-se cu atenție și dispunînd de un bogat material didactic, profesorii care au ținut aceste lecții au reușit să ofere colegilor mai tineri exemple bune, ilustrînd felul cum trebuie condusă și antrenată clasa în timpul predării, care trebuie să fie atitudinea profesorului la lecție, folosirea judicioasă a timpului, a materialului didactic, a hărții și a tablei. La o oră de geografie la clasa a IV-a, învățătorii tineri au avut de pildă, nu numai un model de schemă bine alcătuită, dar au văzut cum o asemenea schemă făcută pe tablă îi ajută mult la fixarea cunoștințelor.

După un plan stabilit în cele mai mici amănute cu comisia metodică din școală, cadrele didactice tinere au fost ajutate să învețe din experiența celor mai în vîrstă și în ceea ce privește buna planificare a materiei, întocmirea unui caiet de observații asupra elevilor, aprecierea cunoștințelor lor și formele de stimulare a acestora la învățătură.

Am avut satisfacția să constat ulterior că multe din lucrurile pe care tinerii pedagogi le-au văzut cu prilejul lecțiilor deschise, al schimbului de experiență cu cadrele vîrstnice, au fost aplicate cu bune rezultate.

Cunoșcînd îndeaproape lipsurile ce se mai manifestă în activitatea cadrelor tinere, am schițat un plan de măsuri cu principalele direcții în care trebuie să intensific sprijinul meu. În special mi-am propus remedierea anumitor neajunsuri de ordin metodic și am recomandat pentru studii pedagogilor tineri și o serie de lucrări teoretice cu conținut didactic și pedagogic.

Există desigur variate mijloace pe care directorul le poate folosi cu succes pentru îndrumarea cadrelor didactice tinere. Eficacitatea acestor forme depinde de noi, cei care avem o experiență îndelungată și cărora ne revine datoria să ne ocupăm permanent, cu grijă și răbdare, de tinerii noștri colegi.

TEODOR HARDON
directorul Școlii de 8 ani,
comuna Rinzești

Aplicații practice

Păstrarea unei legături permanente cu întreprinderile în care lucrează muncitorii-elevi constituie pentru profesorii din școala noastră un mijloc important de a contribui la ridicarea calității predării. Vizitele la locul de producție al elevilor dau profesorilor posibilitatea de a culege exemple pe care le folosesc apoi în lecții.

Intr-o lecție de matematică, de pildă, s-au adus dintr-o întreprindere câteva bucați de tablă în formă de triunghi, care trebuiau tăiate în formă de dreptunghi, în așa fel încât să se obțină cât mai puține deșeuri. Elevii au calculat dreptunghiul de arie maximă ce putea fi obținut din tabla de formă triunghiulară. Altă dată, cu prilejul unor aplicații la lecția despre poligoanele regulate înscrise în cerc, s-a calculat numărul poligoanelor regulate necesare executării

unei porțiuni de pavaj cu plăci în formă de triunghi echilateral, de pătrat sau exagon.

De asemenea, la fizică, la tema „Echivalentul mecanic al căldurii”, s-a calculat forța de tracțiune medie dezvoltată de motorul unui camion „Steagul Roșu”, cunoscându-se randamentul motorului, distanța parcursă și timpul cit a mers.

În orele de chimie s-au purtat discuții despre procesele de fabricare a amoniacului, a acidului azotic și a îngrășămintelor azotoase, s-au adus exemple de substanțe folosite de muncitorii în procesul polimerizării etc.

Exemplele de acest fel contribuie mult la legarea învățămîntului de munca productivă a elevilor.

Prof. V. DULAMANGIU
secția serală a Școlii medii
nr. 1 din Piatra Neamț

Orientarea profesională

(Urmare din pag. 1)

De bună seamă, o parte din absolvenții clasei a șaptea, în special dintre cei din mediul rural, doresc să lucreze de pe acum la gospodăriile agricole colective eliberate de părinți. Școala 1-a și învătămîntul în acest scop cu cunoștințe și deprinderi de muncă agricolă. Problema care se pune pentru aceasta este ca profesorii să-l ajute să aplice în viață cunoștințele și deprinderile căpătate, să și le dezvolte la locul de muncă.

În ceea ce privește orientarea spre învățămîntul profesional sau mediu a celorlalți elevi, trebuie să se țină în primul rînd seama de capacitățile lor fizice și psihice, cit și de aptitudinile lor. Trebuie orientați spre școala medie acei elevi care au manifestat înclinații pentru studierea disciplinelor teoretice, iar spre învățămîntul profesional tinerii cu aptitudini pentru activitățile practice, care dovedesc interes pentru tehnică. În privința orientării spre învățămîntul profesional lucrurile nu se pot însă opri aici, ci este nevoie să se precizeze de pe acum spre ce fel de școală anume se vor îndrepta elevii. Diriginții, profesorii au datoria să le arate perspectivele economiei regiunii, ce școli funcționează în cadrul ei, pentru ce meserii pregătesc acestea cadre. Pentru absolvenții din mediul rural este necesar să se pună în primul rînd accentul pe școlile care pregătesc cadrele necesare agriculturii socialiste: mecanizatori, zootehnicieni, horticultori, viticultori etc., ca și pe școlile care pregătesc constructori, în timp ce la orașe trebuie să se scoală în evidență școlile care dau o pregătire în meseriile legate de industria specifică localității, spre școlile de metalurgie, de electrotehnică, instalatori pentru construcții, de chimie etc.

În același timp, cadrele didactice au datoria să arate tinerilor care se îndreaptă spre producție sau spre școlile profesionale că au posibilitatea să urmeze mai tirziu cursurile serale ale școlii medii, să îmbine învățătura cu munca productivă, mergînd astfel pe drumul arătat de partid pentru obținerea unei calificări profesionale tot mai înalte.

De o mare atenție trebuie să se bucure și orientarea profesională a viitorilor absolvenți ai școlii medii. După cum se știe, învățămîntul superior a căpătat în anii puterii populare o dezvoltare tot mai largă, extinzîndu-se în mod deosebit învățămîntul tehnic superior, învățămîntul agronomic și cel pedagogic. Economia noastră, în fața căreia Congresul al III-lea al P.M.R. a deschis mărețe perspective, are nevoie de tot mai mulți ingineri, agronomi, profesori. Spre aceste ramuri trebuie să fie îndrumați cei mai mulți tineri. Firește, nu poate fi neglijat nici învățămîntul universitar spre care vor fi îndrumați în primul rînd tinerii ce au aptitudini deosebite pentru disciplinele teoretice și care au perspectiva să devină buni cercetători și oameni de știință.

Învătămîntul superior s-a dezvoltat și învățămîntul care pregătește cadre medii de tehnicieni și muncitori de înaltă calificare. Orientării viitorilor absolvenți ai clasei a XI-a spre acest învățămînt trebuie să i se acorde o deosebită atenție, punîndu-se accentul pe școlile care pregătesc tehnicieni necesari industriei de bază, operatori pentru industria chimică, tehnicieni pentru agricultură, zootehnicieni, tehnicieni pentru construcții etc.

Mulți din tinerii care termină școala medie își manifestă dorința de a merge să lucreze direct în producție, fiind conștienți de faptul că introducerea tehnicii moderne, mecanizarea și automatizarea ridică tot mai mult munca fizică la nivelul muncii intelectuale, că muncitorul viitorului trebuie să fie un om cult, cu un bogat bagaj de cunoștințe. Diriginții, profesorii sînt chemați să-i sprijine arătîndu-le spre ce întreprinderi, spre ce profesii să se îndrepte.

Toți tinerii din școlile noastre trebuie ajutați să pătrundă înțelesul bogat al cuvîntelor tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, care arată că drumul cel mai sigur spre învățămîntul superior, spre o calificare profesională înaltă duce prin școala muncii în fabrică, în uzină, în mină, în gospodăria agricolă de stat, în gospodăria agricolă colectivă.

La îndemîna diriginților și cadrelor didactice sînt numeroase mijloace de a le face cunoscute viitorilor absolvenți cele mai potrivite profesii și a-i ajuta în alegerea lor, colaborînd îndeaproape în această privință cu organizația de tineret. Ei vor putea folosi în acest scop îndrumările care prezintă școlile profesionale și tehnice pe ramuri de producție, pe regiuni, îndrumările pentru învățămîntul superior și diferitele prospecte difuzate de școli și institute de învățămînt. Discuțiile pe teme legate de frumusețea și profilul anumitor profesii, întîlnirile cu muncitori, tehnicieni, ingineri, cu conducători de întreprinderi și gospodării agricole colective, cu elevi din școlile profesionale și tehnice sau cu studenți au o mare influență pozitivă asupra elevilor. De asemenea, sînt de o mare utilitate vizitele în întreprinderi, în G.A.C. și G.A.S., în școli profesionale și tehnice, care dau tinerilor posibilitatea să cunoască mai bine specificul și frumusețea fiecărei meserii, condițiile în care vor învăța mai departe și îi ajută să-și precizeze preferințele.

Preocupîndu-se cu atenție de orientarea profesională a tineretului școlar, imbinînd interesele generale ale societății, nevoile de cadre ale fiecărei ramuri a economiei cu înclinațiile și preferințele tinerilor, cadrele didactice vor ajuta ca fiecare tînar să ajungă la locul potrivit, în care va putea folosi cel mai bine toate capacitățile sale și în care va simți pe deplin satisfacția pe care o dă munca, bucuria de a ști că își aduce contribuția la desăvîrșirea construcției socialiste, la trecerea spre comunism.

Învățămînt seral

Metode specifice de predare a matematicii

În predarea matematicii tipul de lecție cel mai răspîndit este și în învățămîntul seral, ca și în învățămîntul de zi, lecția mixtă. Fiecare verigă a ei căpătă însă în școlile serale aspecte specifice, determinate de condițiile în care se desfășoară.

Verificarea însușirii cunoștințelor din tema predată anterior, de pildă, este tot așit de necesară în învățămîntul seral ca și în învățămîntul de zi. Dar în școala serală se pune cu mai multă tărie problema alegerii potrivite a temelor pentru verificarea cunoștințelor din lecția precedentă, astfel încît acestea, cuprinzînd pe cit posibil tot ce este esențial în temă, să se poată efectua totuși cit mai rapid, pentru a se rezerva suficient timp pentru lecția nouă. Să luăm ca exemplu, bunăoară, lecția de algebră din clasa a IX-a la care urmează să se predea funcția exponențială și unde se verifică însușirea cunoștințelor privind generalizarea noțiunii de exponent. În școala de zi se obișnuiește să se parcurgă toate exercițiile din manual. Acest lucru nefiind decît rareori posibil în școala serală, se impune alegerea celor mai reprezentative. Nu vom cere deci la verificarea cunoștințelor exerciții complicate cuprinse în manual la demonstrarea de identități sau de valori numerice, căci dacă nu reușim să le rezolvăm în timp util în clasă nu putem recurge la procedee utilizate uneori la cursul de zi, unde spunem: „Continuați acasă”. Astfel de exerciții vom rezerva pentru lecțiile de recapitulare sau pentru orele de consultații. La verificarea acestor cunoștințe, ca și la verificarea tuturor cunoștințelor care urmăresc formarea deprinderilor de calcul, mai intervine încă un element specific școlii serale. În timp ce la școala de zi, dacă e vorba de calcule, se obișnuiește să li se ceară elevilor ascultăți justificări numai cînd fac o greșală sau întîmpină o dificultate (în afară de cazul cînd întrebarea se referă ea însăși la o demonstrație) în școala serală, ai cărei elevi, fiind oameni maturi, au dezvoltată mai ales memoria logică, este bine să se ceară însoțirea permanentă a calculelor de justificări care constituie tot mai suportul memorizării.

La lecția la care ne-am referit, de pildă, vom cere elevilor să arate că:

$$a^{\frac{2}{3}} \times a^{\frac{1}{3}} = a^{\frac{2}{3} + \frac{1}{3}}$$

deoarece la înmulțirea puterilor exponenții se adună.

Din lecția privind generalizarea noțiunii de exponent este esențial ca muncitorii-elevi să cunoască regulile de efectuare a operațiilor cu puteri avînd exponenți negativi și fracționari și să înțeleagă semnificația acestor exponenți. Pentru însușirea regulilor de efectuare a operațiilor sînt foarte indicate și exercițiile scurte care cuprind mai multe operații ca, de

$$\text{pildă } \left(\frac{1}{a}\right)^{-2} : a^{-3} \text{ etc.}$$

Pregătind predarea noilor cunoștințe, profesorul din școala serală trebuie să repete sistematic și mai amănunțit decît la școala de zi toate cunoștințele necesare așa încît muncitorii-elevi să înțeleagă pe deplin lecția în clasă, neavînd timp să stăruie prea mult asupra ei acasă. Astfel, la lecția despre funcția exponențială vom reaminti noțiunea de dependență funcțională și modul cum se întocmește graficul (cu ajutorul funcțiilor studiate). Pentru ca elevii să poată afla valorile funcției exponențiale e necesar să cunoască semnificația exponenților negativi și fracționari. Această ultimă etapă de pregătire a noilor cunoștințe poate fi împletită cu verificarea cunoștințelor, mai ales dacă s-au dat pentru ora respectivă exerciții ca, de pildă, aflarea valorii lui 8 ridicat la diverse puteri cu exponenți negativi și fracționari. Astfel, după verificarea temei tabloul de variație al funcției exponențiale $y=8^x$ va fi complet pregătit pe tablă, ceea ce ne va ajuta să ciștigăm timp. Această permanentă grijă pentru a folosi cu maximum de randament timpul lecției, rezervînd cit mai mult pentru predarea noilor cunoștințe, caracterizează întreaga metodică a predării în învățămîntul seral.

În desfășurarea lecției noi vom căuta, desigur, să folosim cu toată eficiența experiența din producție a muncitorilor-elevi, acordînd o mare grijă fixării parțiale a cunoștințelor după fiecare unitate logică a acestora și motivînd studiul fiecărei probleme.

În cazul funcției exponențiale, ca și în cazul oricărei reprezentări grafice este bine să folosim și să dezvoltăm în mod corespunzător capacitatea de a citi un grafic pe care muncitorii-elevi au dobîndit-o în producție. Este mult mai important ca proprietățile funcției

exponențiale să fie „văzute” de elevi decît să le demonstrăm numai algebric. Demonstrația „dacă $m > n$ atunci $r^m > r^n$ ” de exemplu, este mai puțin convingătoare și mai puțin trainică decît imaginea punctului mișcîndu-se de la stînga la dreapta pe axa orizontală (care reprezintă valoarea lui x), însoțit în fiecare poziție a sa de o verticală egală cu valoarea corespunzătoare a lui y .

În afară de motivarea studiului funcției exponențiale în lumina cerințelor predării logaritmilor, este bine să se caute exemple cu privire la importanța acestei funcții în fizică și tehnică, arătîndu-se, de exemplu, că intensitatea curentului în semiconductor sau tensiunea de încărcare a unui condensator variază după o curbă care reprezintă o funcție exponențială. De asemenea, este bine să-i stimulăm pe muncitorii-elevi să caute și să aducă pentru ora următoare exemple adecvate de la locul lor de producție.

La fixarea cunoștințelor, efectuarea unui exercițiu asupra cunoștințelor învățate este întotdeauna de dorit. În cazul lecției discutate este indicat să se reprezinte o altă funcție, decît $y=8^x$, al cărei tablou a fost pregătît la verificarea cunoștințelor. Respectarea acestei cerințe este de mare importanță pentru a asigura înțelegerea problemei, astfel încît toți elevii să-și poată face temele pentru ora următoare.

Dacă lecția a fost însușită bine, printre exercițiile date ca temă poate figura și unul care să pregătească lecția următoare, ceea ce stimulează foarte mult. De exemplu, le putem cere ca temă reprezentarea unei funcții exponențiale cu $a < 1$, urmînd ca în clasă să se desprindă concluziile.

Pentru a veni în ajutorul muncitorilor-elevi în ceea ce privește desfășurarea studiului lor individual este folositor ca lecția să se încheie cu efectuarea unei scheme pe tablă (și, bineînțeles, în caietele elevilor). Schema, care va cuprinde punctele esențiale ale lecției, va constitui un plan de lucru pentru studiul individual efectuat acasă ca și un plan de expunere a cunoștințelor în cadrul verificării la ora următoare. În exemplul nostru, schema lecției ar putea arăta astfel: 1. Ce este funcția (exemplu); 2. Funcția exponențială (exemplu); 3. Reprezentarea grafică a funcției (exerciții); 4. Proprietățile funcției (de urmărit și explicat pe grafic); cazul $a > 1$.

Prof. ELENA OPREANU

Cu grijă, cu dragoste pentru viitorii oțelari

Grupul școlar profesional și tehnic din Hunedoara pregătește muncitori calificați în diferite meserii atât pentru combinatul siderurgic din Hunedoara cât și pentru noul combinat de la Galați. Pentru a dezvolta la elevii interesul, dragostea și mândria față de profesiunea aleasă s-au organizat în cadrul școlii profesionale întâlniri cu muncitori care au vorbit elevilor despre dezvoltarea combinatului în anii regimului democratic-popular, despre munca siderurgistilor noștri în trecut și în prezent. În cadrul practicii de producție se leagă strînse prietenii între elevii școlii profesionale și muncitorii. Noi avem elevi în anul III care încă de pe acum sub conducerea și îndrumarea oțelarilor mai vîrstnici, au reușit să elaboreze ei înșiși șarje de oțel și de fontă.

Meseria de oțelar este într-adevăr foarte frumoasă, dar ea cere multe cunoștințe, cere să stăpînești bine tehnica înaintată.

Ce am făcut noi în secția ucenicilor oțelari să cunoască cât mai bine această meserie? În primul rînd ne-am ocupat ca ucenicii să capete un temeinic instructaj prealabil asupra lucrărilor pe care vor avea să le execute. Conducerea sectorului nostru a stabilit ca de două ori pe săptămînă maistrii să țină lecții practice. De asemenea, elevii sînt invitați și la lectoratele organizate în cadrul secției la care iau parte ingineri, tehnicieni, maștrii, muncitori. În toate secțiile noastre muncitorii se ocupă de ridicarea nivelului profesional al ucenicilor și elevilor.

Pentru a îmbunătăți activitatea de îndrumare concretă a elevilor în timpul practicii, este necesar ca Ministerul Învățămîntului și Culturii să studieze problema asigurării unui maistru-instructor care să se ocupe efectiv de calificarea tinerilor.

O altă metodă utilizată cu succes la noi în sector este

*) Cuvîntul rostit de tov. Ștefan Tripsa la sesiunea plenară largită, a C.C. al U.T.M. din 3-4 aprilie 1962.

aceea de a adînci cunoașterea de către elevii a proceselor tehnologice prin difuzarea în rîndul lor a buletinelor informative cu privire la problemele de tehnică și tehnologie înaintată.

Pentru a stimula interesul elevilor față de noutățile din domeniul în care se pregătesc, cred că este bine ca în școli să fie larg popularizate cărțile tehnice cele mai recente, să se facă expunerii, să se afișeze scurte recenzii pe panouri speciale.

Ar fi bine să se înființeze o cutie de întrebări și răspunsuri. Dacă un elev vrea să cunoască o problemă despre furnal, despre oțelărie și nu știe ce anume să citească la bibliotecă să poată pune în cutie întrebarea, și să primească apoi răspunsul de la cei mai competenți specialiști.

Consider că ar fi bine ca, din timp în timp, la perioade bine stabilite, să apară o „revistă a școlii” în care elevii cei mai bine pregătiți la o anumită specialitate să arate cum au procedat pentru a ajunge la nivelul respectiv de pregătire.

Așa cum am arătat, între muncitorii din cadrul combinatului nostru și ucenicii există o strînsă legătură. Noi ne ocupăm cu dragoste să-i creștem, să-i educăm pe acești tineri. Sînt organizate o serie de acțiuni la care noi îi chemăm pe ucenici, iar aceștia, la rîndul lor, invită pe muncitori să ia parte, împreună cu familiile lor, la reuniunile pe care le organizează la școală.

În reușita tuturor acestor acțiuni un rol de cea mai mare însemnătate îl are colaborarea strînsă între comitetul U.T.M. al Combinatului siderurgic și comitetul U.T.M. al școlii. Săptămînal membrii comitetelor U.T.M. discută cu maștrii secțiilor situația la învățătură a ucenicilor, căutînd continuu cele mai bune forme pentru a dezvolta dragostea tinerilor față de profesie.

Aplicînd metodele despre care am vorbit, căutăm să dăm an de an cadre tot mai bine pregătite.

ȘTEFAN TRIPSA
Erou al Muncii Socialiste

Confecționarea mulajelor pentru pomicultura

În vederea asigurării unui material didactic cit mai bogat pentru predarea lecțiilor de pomicultură mi-am propus ca, alături de selecționarea și păstrarea plantelor culese de pe cîmpul experimental horticol, din pepiniere, în cadrul excursiilor sau obținute prin schimburi cu școlile apropiate, să antrenez elevii în confecționarea unor mulaje care să reprezinte mai ales diverse soiuri de fructe. În această privință am folosit un procedeu înșușit din experiența Facultății de horticultură din București și care, cred, poate fi aplicat cu succes atât în școlile agricole cit și în școlile de cultură generală pentru confecționarea materialului didactic necesar lecțiilor de botanică și cunoștințe agricole.

Iată cum am procedat. Am ales mai întîi, împreună cu elevii, cîteva exemplare de fructe din cele mai tipice pentru fiecare soi, bineînțeles, în anotimpul potrivit. Un exemplar urma să servească pentru obținerea tiparului, iar celelalte ca model pentru colorat. Fructul ales ca model pentru tipar a fost uns cu pastă de săpun, în timp ce din praf de iposap cernut, pus într-o cutie de conserve și amestecat cu apă, am obținut o pastă subțire în cantitatea necesară pentru formă. Pe masa de lucru pregătisem un geam pe care am așezat o ramă din lemn (poate fi și de carton) în care încăpea fructul. Am turnat în interior pasta de gips, în așa fel ca să cuprindă fructul pînă la jumătate. Am împlintat apoi fructul în pastă cu partea unde se găsește caliciul, în așa fel ca să poată fi scos cu ușurință, avînd grijă să nu atingă geamul, ci să rămînă la o distanță de 0.5 cm de fund.

Fructul a fost lăsat în gips pînă ce acesta s-a întărit (circa 10 minute). Apoi am desfăcut rama și am curățat fața formei din jurul fructului, astfel ca baza ei să fie perpendiculară pe fruct și netedă. După aceasta am uns cu pastă de săpun baza formei și fructul, am pregătit o nouă cantitate de pastă de gips și am turnat-o peste tot restul fructului (atunci cînd am avut siguranța că-l vom putea scoate cu ușurință) sau numai peste o parte a acestuia (dacă pentru deschiderea formei era necesar ca mulajul să fie alcătuit din cîteva piese). După ce am turnat tiparul în întregime, l-am lăsat să se răcească timp de 20-30 minute. Apoi am

desprins cu atenție părțile turnate, am scos fructul și am lăsat forma să se usuce.

Cu un burghiu de 10 mm (sau cu un briceag ascuțit la vîrf) am făcut în tipar o gaură ca o pilnie, care ne-a servit pentru turnatul gipsului în interiorul formei. Apoi am uns tiparul în interior cu o soluție de șerlac în spirt denaturat. După uscare am întins în interior și pe fețele care se îmbină o pastă formată din parafină solvită în petrol, iar apoi, înainte de folosire, pastă de săpun. Am montat tiparul la loc astfel ca părțile să se suprapună exact, am legat forma la exterior cu sfoară sau cu sîrmă subțire și am turnat prin orificiul făcut în interiorul tiparului, pînă la mai mult de jumătate, pastă de gips fluidă. Am astupat orificiul cu degetul și am întors forma în toate sensurile, pentru ca pasta să se repartizeze uniform peste tot. Am lăsat timp de 20-30 minute, după care am desfăcut tiparul cu vîrfurile unui cuțit, astfel ca modelul turnat să iasă gol în interior.

Am mai folosit și alt procedeu. Anume, înainte de a îmbina tiparul, am introdus în interior un ghemotoc de hîrtie și apoi am turnat gipsul pînă s-a umplut. În felul acesta, după mai multe încercări, am obținut mulaje egale în greutate cu fructul natural.

În vederea colorării am uns de 2-3 ori mulajul uscat cu ulei de în fierț pînă ce s-a îmbibat uniform. Am folosit și un procedeu mai economic: am introdus mu-

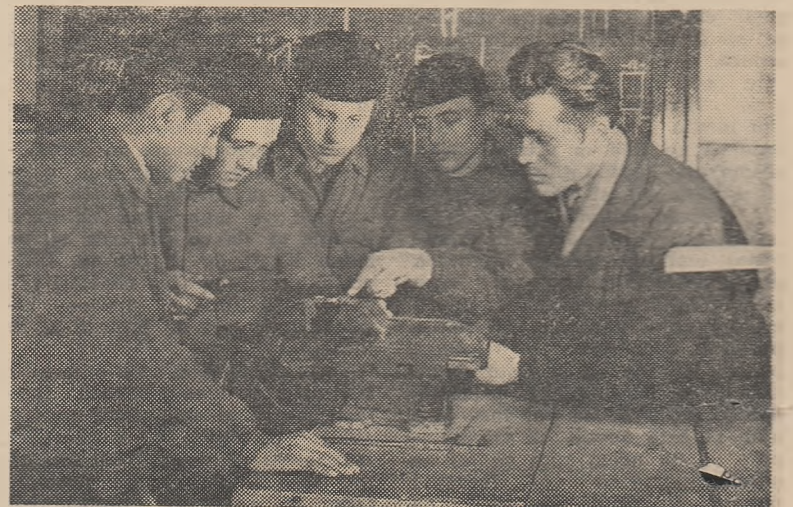
lajele de gips în parafină topită la 90-100 grade C pînă ce s-au îmbibat bine, fără a se forma un strat de parafină la suprafață.

Pentru a picta fructele cu ușurință fără ca să le finem în mînă le-am așezat pe un stativ. Acesta este format dintr-un postament executat dintr-o scîndurică pe care s-a înfipt un cui sau o sîrmă cu vîrfurile ascuțite în sus. Aici am așezat fructul cu partea unde se găsește codița sau caliciul.

Am început lucrul cu culoarea de bază. Apoi, pe măsură ce aceasta se usca, am adăugat nuanțele. Bineînțeles, pentru toată această operație am cerut sprijinul profesorului de desen. După cîteva zile, timp în care mulajul s-a uscat pe deplin, l-am introdus cu atenție într-o baie de parafină topită la o temperatură de 75-85 grade C. În cazul cînd, după ce a fost scos din parafină, fructul prezenta defecte, l-am introdus din nou în baie. Desprinzînd apoi cu ușurință praful de parafină am corectat defectele picturii și am repetat operația de parafinare. Apoi am modelat caliciul și am fixat cu parafină codița naturală la locul ei.

În felul acesta am executat pentru pomologie mulaje de mere, pere, prune, gutui, cireșe, iar pentru legumicultură mulaje pentru diferite soiuri de roșii, vinete, ardei, gogoșari, castraveți, dovleci, ridichi etc., care ne-au fost deosebit de utile în predare.

ING. V. MOLEAVIN
Școala profesională viticolă din Huși

Demonstrație practică în atelierul Școlii profesionale a uzinelor „Republica” din București

RECENZIE

Predarea aritmeticii la clasa I

Apărută nu de mult în Editura didactică și pedagogică, lucrarea „Predarea aritmeticii la clasa I”, elaborată de un colectiv de învățători este utilă tuturor învățătorilor care lucrează la clasa I și mai ales începătorilor.

Cititorul găsește în paginile ei sugestii prețioase pentru alcătuirea planurilor celor mai importante lecții. Modelele de planuri pe care le cuprinde sînt în general bine concepute, dînd indicații asupra materialului intuitiv ce poate fi folosit și sugerînd unele procedee adecvate formării reprezentărilor matematice. În felul acesta lucrarea oferă învățătorilor un punct de plecare în organizarea lecțiilor de aritmetică, le îmbogățește cunoștințele de metodică și îi ajută să-și lărgească experiența.

De exemplu, planul lecției cu tema „Înmulțirea numărului 2 pînă la 10”, prezintă metodică desfășurării acestei lecții, respectînd cerințele de ordin psihologic și pedagogic în tot procesul formării noțiunii de înmulțire. Planul ajută învățătorului să conducă treptat gîndirea elevilor de la concret la abstract, cu sprijinul unui material intuitiv variat: bile, cuburi, bețișoare. Se indică o astfel de folosire a procedurii adunării repetate încît la sfîrșitul lecției elevii să generalizeze operația și să înțeleagă că înmulțirea este o adunare repetată. Noțiunea abstractă de înmulțire se formează în timpul explicației, cînd învățătorul înlocuiește expresia „luat de atîtea ori” cu a-

me pentru a se fixa atît noțiunea, cît și procedeele înmulțirii numărului 2

Și planul lecției cu tema „Kilogramul” îi ajută pe învățători să-și conducă elevii pe drumul care duce la formarea noțiunii de kilogram. Conform acestui plan, învățătorul își începe lecția convingîndu-i pe elevi, prin comparație practică, de faptul că unele corpuri sînt mai ușoare iar altele mai grele. (Elevii sînt puși să țină în ambele mîini corpuri cu greutate diferită). Se trece apoi de la această operație la cîntărirea corpurilor cu ajutorul cîntarului, pentru ca elevii să verifice și să precizeze greutatea. Acest plan are și meritul de a ajuta la realizarea legăturii dintre teorie și practică prin activitatea la care sînt solicitați elevii în clasă.

Sînt însă în lucrare și planuri care, după părerea noastră, nu sînt întrutotul satisfăcătoare. De exemplu, planul lecției cu tema „Mărirea unui număr cu cîteva unități” începe cu rezolvarea unei probleme. Socotim greșit din punct de vedere pedagogic faptul că nu se pornește de la folosirea materialului intuitiv, pentru ca abia apoi să se treacă la exerciții pe treapta reprezentativă și de la abstract. Nici procedeele

căci trebuie să se pornească de la cantități egale, urmînd ca elevii să constate că prin adăugarea cîtorva unități la una din ele aceasta a devenit mai mare decît cealaltă.

Planul de lecție cu tema „Cum se predă prima sută” nu arată calea logică prin care elevii își pot forma noțiunea de sută. Se cere ca prin numărarea individuală a bețișoarelor elevii să formeze succesiv cîte o zece, pînă ajung la 10 zeci. Este însă mai indicat să se pornească de la numărarea mînușchiurilor de cîte zece bețișoare, a barelor de cîte zece cuburi etc., elevii mînuind zecile ca unități de calcul, și abia apoi să se treacă la numărarea succesivă a bețișoarelor (11, 12, 13...).

O revedere a planurilor în care s-au strecurat asemenea scăpări va face ca valoarea culegerii să sporească.

Indicațiile date în lucrare cu privire la materialul intuitiv pe care trebuie să se sprijine învățătorii în formarea noțiunilor matematice la elevii clasei I sînt, în general, prețioase. O observație însă: se indică, printre altele, să se confecționeze cifre din carton pe care să se pună un strat subțire de gumă arabică și apoi ni-

glaspapierul. Pe lîngă faptul că răpește mult timp, procedeele acestea nu duc nici la rezultate bune, deoarece datorită lui se obțin cifre care nu corespund în întregime din punct de vedere estetic. Or se știe că și acest lucru are importanța lui. Motivația pe care o dau autorii acestui material intuitiv — de a realiza prin el cunoașterea și pe calea simțului tactil — este exagerată. Intuiția trebuie să rămînă numai un mijloc de formare a noțiunilor, nu să se transforme într-un scop în sine.

În altă ordine de idei trebuie să observăm că în partea introductivă, în care se dă o caracterizare psihică a copilului de vîrstă școlară mică, s-a strecurat o eroare. Vorbindu-se despre rolul operațiilor gîndirii în procesul cunoașterii se spune: „Comparația, analiza și sinteza conduc gîndirea către o treaptă superioară de activitate: aceea de generalizare, de descoperire a însușirilor comune unor grupări sau unor clase de obiecte sau de fenomene, iar de aici către abstractizare”. Se știe însă că rolul abstractizării este tocmai acela de a pregăti generalizarea. Abstragem sau desprindem mintal o anumită însușire din complexitatea de însu-

același timp, tot prin abstractizare putem desprinde aceeași însușire și din sfera altor obiecte concrete. Aceste obiecte ne apar deci ca înrudite prin însușirea respectivă, ca făcînd parte din același gen. Însușirea devine deci generală. Reunind apoi mintal obiectele pe baza însușirii sau a însușirilor comune obținem generalizarea.

Cu toate că lucrarea constituie un îndrumător metodic în general folositor, că prezintă importanță atît prin sugestiile pe care le dă cît și prin fundamentarea științifică a problemelor tratate, ea nu trebuie luată însă ca un „rețetar”, prin simpla copiere a căruia putem asigura succesul muncii didactice. Se știe că munca didactică trebuie să fie o muncă creatoare, că planurile de lecție pot fi concepute în moduri diferite, cu condiția să se respecte normele didactico-psihologice, datele științei. Ceea ce cuprinde lucrarea este un minimum de la care se poate porni în organizarea predării aritmeticii în clasa I.

Este bine ca lucrarea să fie cunoscută de către toți învățătorii din țară, să fie verificată în practica lor și completată cu experiența celor mai buni dintre ei, pentru ca în viitor să poată deveni o bază în vederea alcătuirii unei metodici mai largi de predare a aritmeticii.

ELVIRA CRETU
profesoară la Institutul pedagogic de învățători

Sprijin concret și eficient

Nu de mult, comitetul sindicatului învățământ din orașul Brașov, analizând desfășurarea propagandei profesionale, a constatat că nu toți organizatorii de grupă știu să organizeze schimbul de experiență și, mai ales, consfăturile de muncă. În scopul realizării lor cu metodică organizării schimbului de experiență, comitetul sindicatului a inițiat instruirea întregului activ sindical, pe baza unor expuneri, în problemele privind sprijinirea procesului de învățământ. Dar, așa cum ne-a relatat tovarăsa Maria Micu, președinta comitetului sindicatului, instruirea activului nu s-a oprit la această acțiune. Îndrumat de Consiliul local al sindicatelor, comitetul sindicatului a studiat în câteva școli felul cum sînt organizate consfăturile de muncă, cum colaborează în acest domeniu activiștii sindicali cu conducerea școlilor și apoi, cunoscînd situația, a organizat răspîndirea experienței pozitive dobîndite în această direcție.

Prin urmare s-a procedat în felul următor: comitetul sindicatului a organizat cinci consfătuiri de muncă model în unități școlare de toate gradele. La aceste consfătuiri au fost invitați organizatorii ai grupelor sindicale și directorii ai școlilor din oraș.

La Școala de 8 ani nr. 5, de exemplu, consfătuirea a dezbătut referatul intitulat „Îmbunătățirea metodelor de predare a cunoștințelor teoretice și practice de matematică și fizică”. La Școala medie nr. 2 a fost pusă în discuție tema „Educația elevilor în spiritul patriotismului și al internaționalismului proletar prin lecții de limba și literatura română”, iar la Școala medie serală nr. 5 tema „Metode și procedee de predare

a chimiei în școala serală și folosirea de către muncitorii-elevi a acestor cunoștințe la locul lor de muncă”. Pe lângă faptul că au arătat în mod concret activului sindical cum se organizează și cum se desfășoară o consfătuire de muncă, acțiunile de acest fel au contribuit la popularizarea experienței pozitive a cadrelor didactice cu o bună pregătire profesională.

Strădania comitetului sindicatului a fost încununată de succes. Consfăturile de muncă organizate ulterior de cei ce au participat la consfăturile model s-au desfășurat la un nivel mai ridicat decît înainte, au constituit o formă eficientă de îmbunătățire a procesului de învățământ. Datorită lor, între directorii școlilor și activiștii sindicali s-a statornicit o colaborare mai strînsă.

Temele dezbătute în consfătuiri își au izvorul în cele mai arzătoare probleme ce frămîntă colectivele școlilor în anumite perioade. La Școala de 8 ani nr. 6, de pildă, s-a constatat, în urma unei analize, o rămînere în urmă la învățatură a elevilor la matematică. La aceeași școală existau însă clase foarte bune la acest obiect. A fost organizată atunci o consfătuire pe tema „Cum putem preîntîmpina rămînerea în urmă a elevilor la matematică”. Referatul, care a avut la bază exemple practice culese în timpul inter-sistențelor, ca și discuțiile ce s-au purtat, au scos în evidență căile ce pot duce la ridicarea nivelului de cunoștințe al tuturor elevilor: mai buna desfășurare a lecțiilor, verificarea atentă și regulată a temelor, intensificarea vizitelor la domiciliul elevilor, organizarea unor meditații și consultații acolo unde este cazul etc.

Toate aceste propuneri, incluse în hotărîrea adoptată la sfîrșitul consfăturii și aplicate în viață, au dus la o serioasă creștere a procesului de promovări.

Demn de remarcat este faptul că cei mai mulți dintre membrii comitetului sindicatului caută să dea comitetelor sindicale de secție și organizatorilor de grupă sindicală un ajutor cît mai concret. Profesoara Maria Sebeșan, învățătoarea Elena Chiriac, profesorul R. Schmidt și alți membri ai comitetului, de exemplu, au ajutat organizațiile sindicale pe care le-au îndrumat să pregătească consfătuiri de muncă pe teme interesante cum sînt: „Realizarea educației ateiste a elevilor în activitatea din clasă și în cea extrașcolară”, „Dezvoltarea gîndirii și vorbirii elevilor în cadrul orelor de limba română”, „Îmbunătățirea ortografiei și îmbogățirea vocabularului elevilor” și multe altele. În mod deosebit se preocupă comitetul sindicatului de ajutorarea școlilor în care se experimentează predarea de către profesori specialiști la clasele I—IV. De pildă, consfătuirea de muncă organizată recent la Școala de 8 ani nr. 12, unde se experimentează acest sistem de predare, a constituit un ajutor însemnat pentru profesori. Rezultatele ei ar fi fost însă și mai valoroase dacă s-ar fi asigurat o mobilizare mai bună a activiștilor sindicali din celelalte școli experimentale din oraș.

Și consfătuirea de muncă organizată luna trecută la Școala de 8 ani nr. 5 merită aprecieri pozitive. Aici s-a dezbătut pe larg problema continuității muncii instructiv-educative în clasele a IV-a și a V-a. La discuții a participat un număr mare de cadre didactice care și-au împărtășit experiența, ceea ce a creat posibilitatea de a se ajunge la adoptarea unor măsuri concrete. De exemplu, s-a hotărît ca din trimestrul al treilea viitorii diriginți ai claselor a V-a să colaboreze cu învățătorii care lucrează la clasele a IV-a, să se organizeze, tot în etapa de sfîrșit a anului școlar, o zi întreagă de lecții predate la clasa a IV-a de către profesori, etc. Învățătorilor li s-a cerut să-i deprindă pe elevi cu luarea notițelor după explicații, să pregătească caracterizări ale elevilor lor etc.

Am relatat în acest articol cîteva din metodele folosite de comitetul sindicatului învățământ din Brașov în organizarea consfăturilor de muncă. Ele dovedesc că organele sindicale pot să contribuie mult, prin acest mijloc deosebit de eficient, la continuarea îmbunătățirii a procesului instructiv-educativ.

M. PAVEL

Pe urmele materialelor publicate

În legătură cu articolul „Rolul comisiilor metodice în popularizarea experienței înaintate” publicat în nr. 653 al gazetei noastre, Școala medie „D. Cantemir” din București, criticată în articol, ne comunică măsurile luate pentru înlăturarea deficiențelor.

În scrisoarea trimisă redacției se arată, printre altele, că în trimestrul III comisiile metodice vor discuta probleme ale recapitulării materiei la toate clasele, ale predării unor capitole mai dificile din programă. Comisiile metodice se ocupă mai stăruitor de găsirea și popularizarea experienței înaintate. Bunăoară, comisia metodică a diriginților, după ce va studia experiența bună a citorva profesori în combaterea formalismului în munca de educație, va organiza o dezbateră pe această temă. Pentru a veni în sprijinul cadrelor didactice cu mai puțină experiență comisia diriginților a alcătuit un plan de interesistențe, iar comisia metodică a profesorilor de fizică va dezbate probleme privind pregătirea lecțiilor mai dificile, a experiențelor etc.

★

Școala de 4 ani nr. 3 din Voluntari, raionul 1 Mai, ne arată că s-au luat o serie de măsuri pen-

Pionierul Ion Ivan, din clasa a VII-a a Școlii de muzică de 12 ani nr. 1 din București, este primul băiat din țară care studiază harpa

POSTA

redacției

DIACONU EMIL — REGIUNEA BACĂU. Potrivit dispozițiilor în vigoare, activitatea cadrelor didactice care urmează cursuri seriale sau cu scutire de frecvență în învățămîntul superior se reduce la activitatea didactică și metodică. Aceste cadre didactice sînt absolvite, în timpul studiilor, de sarcini pe linie culturală. De asemenea, ele au dreptul la un concediu de odihnă de 30 zile pe an în afara concediului lor legal de odihnă, pe care-l pot solicita fie integral, fie eșalonat în timpul sesiunilor de examene sau de pregătire.

BIRGĂUANU EUFROSINA — REGIUNEA BACĂU. Potrivit instrucțiunilor de aplicare a Hotărîrii nr. 1.059 din 1959 și regulamentului de acordare a gradelor didactice, prezentarea la examenul

de definitivat în prima sesiune de examene după împlinirea stagiului de 3 ani este obligatorie, cei în cauză avînd dreptul să se prezinte la examen în trei sesiuni consecutive. Obținerea gradului definitiv este prin urmare obligatorie în termen de 3 ani de la împlinirea stagiului.

Faptul că dvs. nu v-ați putut prezenta la examenul de definitivat în 1961, deși ar fi trebuit să vă prezentați încă din 1960, nu vă acordă dreptul la o sesiune în plus. Urmează să vă prezentați la examen în prima sesiune.

DANIȘ VASILICA ȘI DANIS ALEXANDRU — REGIUNEA BUCUREȘTI. Potrivit indicațiilor date prin îndreptarul elaborat de M. I. C. în legătură cu aplicarea Hotărîrii nr. 1.059 din 1959, profesorii de cultură tehnică de la școlile profesionale, tehnice, agricole și de meserii proveniți din producție și care au diplomă de inginer, dacă nu aveau un stagiu recunoscut în învățămînt de cel puțin 5 ani la 1 august 1959 sînt salariați ca profesori de categoria I-a în grupa corespunzătoare stagiului (inclusiv stagiul din producție în specialitate), cu obligația să susțină examenul de definitivat după împlinirea a 3 ani la catedră.

Tov. Daniș Vasilica poate fi deci încadrată în categoria I-a, grupa 5—10 ani după vechime, putîndu-se prezenta la examenul de definitivat în vara anului 1962.

Tov. Daniș Alexandru, întrucît era în învățămînt la 1 august 1959 și avea un stagiu de peste 5 ani (inclusiv stagiul avut în producție în specialitate), va primi salariul prevăzut pentru gradul definitiv în grupa corespunzătoare de vechime, cu obligația să dea, după 3 ani serviți la catedră, examenul de definitivat.

PĂTULEANU ION — REGIUNEA OLTENIȚA. Pentru procurarea actelor de vechime în vederea completării cărții de muncă, în cazul că nu se mai găsește arhiva școlilor la care a-ți funcționat, vă puteți adresa Direcției personalului din M.I.C., care va putea elibera ade-

Elevii Școlii profesionale agricole din Fălticeni în practică la sera Stajunii experimentale horticoale din localitate

Preocupările unei comisii metodice

Comisia de metodică a profesorilor de științe naturale și geografie de la Școala medie nr. 5 „Unirea” din Brașov desfășoară o activitate bogată. În cadrul ei se țin lecții deschise, se prezintă referate, se organizează confecționarea materialului didactic.

Au trezit interes, bunăoară, referatele „Observații, experiențe și lucrări practice la științe naturale”, „Recapitularea parțială” și „Metode de predare a notiunilor de geografie a țărilor străine”.

Membrii comisiei desfășoară o muncă susținută pentru completarea materialului didactic al școlii, mobilizîndu-i și pe elevii la această acțiune. Astfel au fost

s-au întocmit colecții de roci și minerale, insectare, ierbare, preparate în formol etc.

Printre sarcinile cărora membrii le acordă o atenție deosebită se numără și cele privind munca de culturalizare. Profesorii de științe naturale și geografie participă la brigăzile științifice ce merg la sate, țin conferințe în diferite întreprinderi din orașul Brașov etc. Unii din ei activează și în cadrul filialei Brașov a Societății de științe naturale și geografie.

Toate aceste activități contribuie la îmbunătățirea permanenței a nivelului muncii instructiv-educative a profesorilor, la ridicarea măiestriei lor pedagogice.

La lecțiile de botanică

In procesul de studiere a botanicii au un rol important formele de muncă individuală a elevilor, ca de pildă observațiile și experiențele. Observând viața plantelor și făcând o serie de experiențe asupra lor elevii înțeleg mai profund principiile teoretice expuse în manual. Ca urmare, cunoștințele lor devin mai complete, mai concrete și mai profunde.

Munca individuală a elevilor este posibilă în procesul multor forme de instruire. De pildă, elevii pot să observe direct în timpul lecțiilor, în clasă, fenomene din viața plantelor sau particularitățile lor structurale. Un loc principal îl ocupă experiențele și în cadrul lecțiilor de laborator. De asemenea ele se pot realiza pe scară largă în cursul excursiilor, precum și în activitatea pe terenul didactic experimental.

Orice muncă individuală trebuie executată sub îndrumarea profesorului. De pildă, la lecția despre structura celulei a plantelor, elevii pot pregăti singuri un micropreparat din coajă de ceapă pe care să-l examineze la microscop, observând celulele de diferite mărimi și forme, căutând membrana, protoplasma și nucleul celulelor. Observațiile de acest fel sînt completate prin schițe și însemnări în caiet. Este necesar ca profesorul să controleze toate etapele de desfășurare a acestei munci, să dea indicațiile necesare și să corecteze greșelile.

În tematica lucrărilor de laborator un loc important îl ocupă problemele de anatomie și morfologie: structura semințelor, a rădăcinii, a tulpinii și frunzei. Profesorii frunzei obișnuiesc să desfășoare primele lecții de laborator în mod frontal îndrumând și controlînd direct activitatea copiilor. Treptat elevilor li se acordă din ce în ce mai multă independență.

Lucrările de laborator consacrate studierii semințelor de plante monocotiledonate și dicotiledonate se efectuează de obicei frontal. Se schițează pe tablă planul de muncă. Profesorul divizează această muncă în câteva etape, ce urmează a fi executate în același timp de cîțiva elevi pe baza indicațiilor sale. Elevii trag singuri concluziile cu privire la rezultatele obținute. În prima etapă a procesului de studiere a structurii boabelor de fasole elevii examinează boabele, își notează dimensiunile lor, culoarea și forma. În a doua etapă compară o boabă uscată cu una udă;

constată că boabele sînt acoperite cu o coajă care se încrețește atunci cînd boabele sînt ținute în apă. În a treia etapă școlarii observă cu ochiul liber și cu ajutorul lupei structura embrionului bobului de fasole — radícula, tulpina, mugurașul cu frunza și cele două cotiledoane. Paralel cu aceasta se desenează schema structurii boabelor de fasole.

Profesorul pune elevilor și o serie de întrebări (Ce aspect au boabele de fasole? Care este structura germenului? etc.), îi ajută să formuleze corect principalele noțiuni și să tragă concluzii.

Lucrările de laborator descrise mai sus ne demonstrează că independența copiilor în efectuarea acestor lucrări este limitată; profesorul dă planul de muncă, îi ajută pe elevi să-și formuleze cunoștințele și să tragă concluzii. În prima etapă de studiere a botanicii o asemenea desfășurare a muncii individuale este pe deplin justificată.

Multe probleme din domeniul botanicii ca de pildă creșterea și dezvoltarea plantelor, formarea și circulația substanțelor organice în plante, nutriția minerală etc. trebuie studiate cu ajutorul experiențelor. Acestea însă nu se pot efectua în timpul lecțiilor din cauza duratei și a complexității lor. De aceea, o parte din experiențe se pot executa în cadrul lucrărilor de laborator, urmînd ca rezultatele lor să fie analizate în clasă. O asemenea organizare a muncii individuale are unele avantaje. În primul rînd, toate etapele ei se desfășoară sub controlul nemijlocit al profesorilor, care au posibilitatea să arate concret cum trebuie să fie efectuată o experiență, să controleze dacă elevii au înțeles indicațiile lor și să-și învețe să-și noteze rezultatele experienței. În același timp însă elevii sînt lipsiți de elementul principal — posibilitatea de a urmări în mod succesiv desfășurarea experienței. De aceea, este bine ca asemenea experiențe să aibă loc numai atunci cînd ele nu pot fi făcute în mod individual de către elevi acasă.

Experiențele simple, însă de durată, trebuie făcute acasă. Este necesar ca aceste experiențe să introducă elemente noi în cunoștințele elevilor și să nu repete ceea ce a fost deja demonstrat și studiat în clasă. Acasă elevii trebuie nu numai să facă experiențe pentru studierea vieții plantelor, ci și să cerceteze structura acestora. Pentru studierea conștientă a organelor plantelor cu flori, elevii, sub îndrumarea profesorului, culeg în timpul excursiilor plante și le usucă apoi acasă. Bineînțeles, profesorul le explică amănunțit cum să facă această operație.

Observarea vieții plantelor în condițiile de acasă trebuie să fie pregătită în prealabil la lecție. De pildă, pregătindu-i pe elevi pentru observarea procesului de încolțire a semințelor, profesorul le arată cum să facă experiența, le indică detaliat cum să-și organizeze munca. Iată un exemplu. Elevilor li se spune să ia zece boabe de fasole și zece boabe de griu pe care să le pună pe 3—4 straturi de hîrtie de filtru udă așezate pe două platouri. Li se atrage atenția că hîrtia de filtru trebuie să fie în permanență udă și că boabele care încep să putrezească trebuie aruncate. Li se cere să măsoare peste o zi lungimea rădăcinii și a tulpinii mlădițelor care se dezvoltă și să-și noteze rezultatele măsurătorilor și observațiilor.

După două săptămîni, elevii trebuie să usuce mlădițele mari și să le lipească pe o foaie de hîrtie groasă. Acum ei sînt îndrumați să observe ce organ al embrionului se dezvoltă întîi, ce se întîmplă cu substanțele nutritive din semințe pe măsura creșterii și dezvoltării mlădiței, prin ce se deosebesc mlădițele de fasole de mlădițele de griu și să descrie amănunțit rezultatele observațiilor.

La lecția următoare profesorul îi întreabă pe elevi cum au făcut experiența și-i învață cum să remedieze greșelile. El corectează și însemnările făcute de elevi.

Acasă elevii pot constata care sînt condițiile necesare pentru încolțirea semințelor, pot face experiențe privind creșterea plantelor la lumină și la întuneric, pot constata cum se desfășoară creșterea virfului rădăcinii etc. Efectuarea unor asemenea lucrări îi ajută să înțeleagă mai profund particularitățile structurii și vieții plantelor și îi înarmează în același timp cu o serie de deprinderi practice: ținerea jurnalului zilnic, notarea observațiilor, pricepera de a folosi instrumentele de laborator, aparatele de măsură. K. A. Timiriachev scria că oamenii care au învățat să facă măsurători, observații și experiențe simple capătă aptitudinea de a-și pune singuri întrebări și de a primi la ele răspunsuri reale, atingînd un nivel intelectual și moral mai înalt decît cei care n-au trecut prin această școală.

M. M. LEVINA

Noi tipuri de școli în U.R.S.S.

Încă în anul 1956 a luat ființă în U.R.S.S. o nouă instituție instructiv-educativă, școala-internat. Acest nou tip de școală asigură realizarea pe o treaptă superioară a instrucției și educației, oferind largi posibilități pentru ridicarea nivelului lecțiilor prin stabilirea unei legături temeinice între școală și viață, prin dezvoltarea spiritului de inițiativă și a muncii independente a elevilor.

Revista sovietică „Șkola-internat” publică o serie de importante materiale și informații cu privire la organizarea muncii instructiv-educative în școlile de acest fel. Rezumate ample asupra acestor materiale sînt prezentate cu regularitate în Revista de referate, seria pedagogie-psihologie, editată de Institutul de studii romîno-sovietic al Academiei R.P.R. În articolul „Cinci ani de activitate a școlilor-internat” de exemplu, prezentat în rezumat în Revista de referate, seria pedagogie-psihologie, nr. 2—1962, M. N. Kolmakova descrie activitatea școlii-internat din regiunea

Smolensk, unde trăiesc și învață 900 de copii. În orașelul copiilor din Safonovo, regiunea Smolensk, ca și în orașelul copiilor din centrul muncitoresc Iucioab din Tadjikistan, copiii au la dispoziție clădiri spațioase, igienice, răspunzînd tuturor cerințelor pedagogice, cu săli de lucrări practice, săli de sport, laboratoare, livadă etc.

Urmărind îmbunătățirea continuă a educației multilaterale a copiilor și în același timp ajutorarea familiilor în care ambii părinți lucrează în producție, P.C.U.S. și Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. au hotărît înființarea unor școli cu ziua de muncă prelungită. Specificul organizării procesului instructiv-educativ în aceste școli este expus în articolul „Primele rezultate ale școlilor cu ziua de muncă prelungită”, semnat de P. Simakov și apărut în rezumat în Revista de referate, seria pedagogie-psihologie, nr. 3 — 1962.

În perioada construcției desfășurate a comunismului se acordă, potrivit indicațiilor Progra-

mului P.C.U.S., o importanță deosebită creșterii nivelului cultural al oamenilor muncii. În acest scop, în afară de școlile serale sau pe schimburi, frecventate de muncitorii din întreprinderi, au luat ființă școli medii de cultură generală în care învață oameni ai muncii ce nu pot urma școala serală obișnuită: muncitorii din transportul feroviar, marinari, militari etc. Forma de organizare a învățămîntului în aceste școli cuprinde o serie de particularități prezentate de P. S. Lebedev într-un articol al cărui conținut este redat pe larg în nr. 2—1962 al Revistei de referate.

În numerele 2 și 3 ale acestei reviste sînt publicate și materiale privind bazele teoretice ale pedagogiei, probleme ale educației comuniste în școală, în organizațiile de copii și tineret, în instituțiile extrașcolare, probleme de metodică a predării diferitelor obiecte de învățămînt, probleme de psihologie generală și pedagogică etc.

M. BUNESCU

Doi dintre protagoniștii principali ai filmului despre copii, „Puștiul”

„PUȘTIUL”

Ca să putem viziona un film ca „Puștiul”, un film „cu copii”, în care sînt dezbătute probleme educative, cinematografia noastră a parcurs un drum ce se poate înscrie între datele citorva premiere cinematografice: martie 1955-„Nuțărul roșu”, octombrie 1956-„Fetița mincinoasă”, mai 1957-„Ora H”, aprilie 1959-„Mingea” și „Prima melodie”. Nefiind deci primul film cu o asemenea tematică, filmul „Puștiul” constituie totuși un debut: scenaristele Eva Sirbu și Ecaterina Farkas sînt la prima lor încercare de acest fel, iar regizoarea Elisabeta Bostan realizează pentru prima dată un film artistic de lung metraj. Actorul principal, „puștiul” Gheorghe Bejan, apare și el pentru prima dată în fața aparatului de filmat. Așadar, niște „elevi” la început de școală.

De obicei, elevii sînt foarte cuminiți în primele zile de școală. O anumită cumințenie străbate parcă și filmul „Puștiul”. Scenaristele s-au ferit să concentreze materialul de viață, lăsîndu-l să curgă lent, lipsindu-l de un plus de dinamism.

Pe ecran se desfășoară drama unei mame care, dintr-o grijă exagerată față de copilul ei, din teamă și neîncredere vremelnică în posibilitățile medicilor de a-l însănătoși, se stră-

duiește să-i creeze un mediu care să-l ferască de orice efort. În felul acesta, cu fiecare dovadă în plus a „grijii” față de copil, mama îi va crea tot atîtea dificultăți, izolîndu-l tot mai mult de viață, lipsindu-l de dreptul legitim la plimbări, jocuri, sport etc. În acest cadru apar și învățătoarea copilului — cam telegrafic — medical școlii, un șofer hitru, un frate care face tot felul de năzbîții, medicul care-i va reda micului elev bucuria de a fi copil și, în sfîrșit, colegii de clasă și de școală.

Există deci toate coordonatele care ar asigura o adevărată lecție de colaborare între școală și familie în sprijinul educării celor mici. Tocmai această lecție încearcă să-o dea creatorii filmului. Chiar dacă învățătoarea apare numai să sprijine această teză, neparticipînd la rezolvarea ei, este pozitiv faptul că scenaristele și regizoarea, prezentînd drama unei mame, ridică o problemă de interes general, că ele critică indirect mentalitățile inapoiate. Cea mai interesantă secvență în acest sens este cea în care mama, din grija ei prost înțeleasă pentru copil, îl minte. Cînd copilul își dă seama de acest lucru, se produce o ruptură. El iuge de acasă. Abia acum înțelege mama că în felul cum a pro-

cedat i-a furat dreptul la copilărie, că atitudinea ei contravenea cerințelor unei juste educații.

Cu cei doi interpreți copii — Gheorghe Bejan și Ștefan Berenghi — regizoarea a lucrat ca un adevărat pedagog. În film ei apar drept copiii actriței Corina Constantinescu. În scenele de familie filmul trebuia să redea acea intimitate, acea legătură sulească ce există de obicei între copii și părinți. Repetițiile cu copiii nu s-au desfășurat „oficial”. Locușii Corinei Constantinescu a devenit un loc de joacă pentru micii artiști care s-au familiarizat astfel cu interpretarea rolului mamei, așa încît la filmările de pe platou reeditau în „joacă” rolul vizitelor lui...

Deși are unele lungimi care puteau lipsi, deși unorii decorurile sînt mult prea încărcate (cum este de exemplu decorul din camera copiilor), filmul „Puștiul” este, în general, un film destul de bun. Scenaristele, regizoarea, operatorul, actorii au creat un film optimist, în care umorul și dramatismul se întrepătrund dînd senzația realității și care, în imagini artistice, pune o importantă problemă educativă și arată căile rezolvării ei.

A. GH. CROITORU

Un spectacol reușit

De cîmînd, echipa de teatru a Școlii medii din comuna Bolintinul din Vale, raionul Titu, a pregătit un spectacol cu piesa „Dale Carnavalului” Spectacolul a fost prezentat în sala căminului cultural din comună, în fața a peste 300 de țărani colectivisti. Satira ascuțită la adresa moralei burgheze, situațiile pline de

humor, au stîrnit risul tuturor spectatorilor.

Aplauzele îndelungi de la sfîrșitul spectacolului au răsplătit atât munca elevilor interpreți cît și a cadrelor didactice din școală care i-au pregătit străduindu-se să monteze un spectacol reușit.

I. PROTOPODESCU

Concurs literar

În zilele de 22-24 aprilie a.c. va avea loc la București faza republicană a concursului de literatură romînă cu elevii claselor VIII—XI din învățămîntul de cultură generală și anii I—IV din școlile pedagogice și profesionale, organizat de Societatea de științe istorice și filologice

din R.P.R. în colaborare cu Ministerul Învățămîntului și Culturii și C.C. al U.T.M.

Lucrările scrise vor avea loc în dimineața zilei de 22 aprilie a.c. iar împărțirea premiilor în ziua de 24-IV.a.c. orele 10, în localul Școlii medii nr. 1 „N. Bălcescu” din București.